

Ročník 1988

# Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 18

Vydána dne 15. června 1988

Cena Kčs 2,60

---

O B S A H:

90. Zákon o zemědělském družstevnictví
91. Nařízení vlády Československé socialistické republiky, kterým se mění a doplňuje nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství
92. Nařízení vlády České socialistické republiky o podmínkách racionálního využívání ložisek nevyhrazených nerostů
93. Vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření o stanovených měřídlech
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů
- 

90

Z Á K O N

ze dne 15. června 1988

**o zemědělském družstevnictví**

Zemědělské družstevnictví je nedílnou a rovnoprávnou součástí socialistické hospodářské soustavy Československé socialistické republiky. Jeho základním posláním je uspokojování potřeb společnosti ve výživě lidu.

Strategie urychlení sociálně ekonomického rozvoje vyžaduje i v zemědělském družstevnictví podstatně zvýšit dynamiku růstu produktivity práce a zvýšit efektivnost celého reprodukčního procesu intenzivnějším využíváním výsledků vědeckotechnického pokroku, prohlubováním účasti v mezinárodní socialistické dělbě práce a tvořivým uplatňováním zkušeností a tvůrčích sil družstevních rolníků.

Jednotná zemědělská družstva zabezpečují své hospodářské, sociální a společenské úkoly v souladu s politikou Komunistické strany Československa, vedoucí a usměrňující síly socialistické společnosti a státu. Organizace Komunistické strany Československa působící v jednotných zemědělských družstvech a v jimi organizovaných společných podnicích jsou politickým jádrem jejich kolektivů, sjednocují úsilí družstevních orgánů a kolektivů a společenských organizací sdružených v Národní frontě k uspokojování celospolečenských potřeb. Uplatňují právo stranické kontroly vůči družstevním orgánům a zabezpečují uskutečňování kádrové politiky Komunistické strany Československa.

Společenské organizace sdružené v Národní frontě, zejména Svaz družstevních rolníků v jednotných zemědělských družstvech, Revoluční odborové hnutí ve společných podnicích a Socialistický svaz mládeže se v souladu se svými stanovami podílejí na rozvoji tvůrčí aktivity družstevních kolektivů a pracujících, na zvyšování jejich odpovědnosti za výsledky hospodářské a sociální činnosti a na zabezpečování zájmů a výchovy mladé generace.

Zemědělské družstevnictví je založeno především na zásadách dobrovolnosti, rovnosti, družstevní demokracie včetně socialistické samosprávy, utváření jednoty zájmů členů se zájmy jednotného zemědělského družstva a celé společnosti, plánovitosti, ochrany majetku v socialistickém společenském vlastnictví.

V zájmu vytvoření všestranných podmínek pro plnění těchto úkolů a dosažení vytyčených cílů se usneslo Federální shromáždění Československé socialistické republiky na tomto zákoně:

## Č Á S T P R V N Í

### O B E C N Á U S T A N O V E N Í

#### § 1

#### Jednotné zemědělské družstvo

(1) Jednotné zemědělské družstvo (dále jen „družstvo“) je socialistickou organizací. Družstvo je dobrovolným sdružením členů k provozování zemědělské, jakož i potravinářské výroby a jiné činnosti; svou podnikatelskou činnost provozuje v souladu se státním plánem hospodářského a sociálního rozvoje (dále jen „státní plán“), zásadou úplného chozrasčotu a zásadou družstevní demokracie.

(2) Družstvo je zároveň společenskou organizací přispívající k rozvoji socialistických společenských vztahů a napomáhající svou činností k uspokojování sociálních a kulturních potřeb svých členů.

(3) Družstvo hospodaří s majetkem ve svém vlastnictví nebo v družstevním užívání, popřípadě v jiném společenském užívání. Družstvo má právo a povinnost tento majetek rozmnožovat, zkvalitňovat, plně, účelně a hospodárně využívat, nakládat s ním a chránit v zájmu dosažení co nejlepších hospodářských výsledků a plného uspokojování potřeb socialistické společnosti. Majetkem družstva jsou rovněž majetková práva, jichž družstvo nabylo.

(4) Družstevní kolektiv řídí své záležitosti prostřednictvím členské schůze a volených orgánů družstva v souladu s obecně závaznými právními předpisy a stanovami družstva.

(5) Družstvo nese odpovědnost za výsledky svého hospodaření, na nichž bezprostředně závisí

příjmy družstevního kolektivu a jeho jednotlivých členů.

[6] Družstvo je právnickou osobou; vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

#### § 2

#### Úkoly družstva

Družstvo zejména

- a) zajišťuje v souladu se záměry a úkoly státního plánu především rozvoj socialistické zemědělské výroby,
- b) chrání a plně využívá veškerou půdu a ostatní výrobní prostředky i zdroje k zabezpečení rostoucích potřeb a požadavků socialistické společnosti,
- c) zvyšuje intenzitu a efektivnost výroby uplatňováním vědeckotechnického pokroku a pokrokových způsobů a forem organizace a řízení,
- d) podporuje pracovní iniciativu členů při plnění úkolů družstva a vytváří podmínky pro jejich účast na řízení podle zásady družstevní demokracie,
- e) napomáhá při zvyšování kvalifikace svých členů a k těmto účelům může vytvářet svá vlastní nebo společná vzdělávací zařízení; vytváří podmínky pro přípravu mládeže na dělnická povolání,
- f) usiluje o uspokojování sociálně ekonomických a společenských potřeb, o rozvoj aktivních činností a zájmů členů, včetně důchodců a členů se změněnou pracovní schopností, v souladu se zájmy a potřebami společnosti a na základě svých možností.

#### § 3

#### Spolupráce v zemědělském družstevnictví

Družstva mohou organizovat mezi sebou i s dalšími socialistickými organizacemi účelnou spolupráci v zájmu vytváření lepších předpokladů k plnění svých úkolů podle zásad rovnosti a vzájemné ekonomické výhodnosti a ostatních zásad zemědělského družstevnictví (§ 67 až 77). V rámci této spolupráce mohou vytvářet společné podniky a kooperační sdružení.

#### § 4

#### Vztahy družstva a společného podniku k státu

(1) Stát vytváří v souladu se svou hospodářsko-organizátorskou funkcí především obecně závaznými právními předpisy podmínky pro hospodářský, sociální a společenský rozvoj družstva a společného podniku.

(2) Družstvo a společný podnik jsou přímými adresáty výstupů státního plánu, jimiž jsou zejména

na ekonomické normativy, jmenovité úkoly, limity a dotace; státní plán stanoví, které z nich jsou pro ně závazné.

(3) Činnost a územní působnost družstva a společného podniku lze omezovat nebo do nich zasahovat pouze za podmínek a způsobem stanoveným zákonem.

(4) Proti zásahům orgánu hospodářského řízení do své činnosti, které jsou v rozporu s obecně závaznými právními předpisy, se družstvo a společný podnik mohou domáhat ochrany u hospodářské arbitráže za podmínek stanovených zákonem.<sup>1)</sup>

(5) Orgán hospodářského řízení, který svým zásahem do činnosti družstva nebo společného podniku způsobí majetkovou újmu, je povinen ji nahradit. Podmínky a rozsah náhrady majetkové újmy, jakož i případy, kdy se náhrada neposkytuje, stanoví zákon.<sup>1)</sup>

(6) Způsobí-li družstvo nebo společný podnik svou činností majetkovou újmu státu nebo jinému subjektu, jsou povinny ji nahradit za podmínek a v rozsahu stanoveném zákonem.

(7) Družstvo a společný podnik rozvíjejí svou činnost podle zásad plánovitosti a hospodářského soutěžení tak, aby při využívání všech možností, daných jim socialistickým právním řádem, úspěšně naplňovaly své poslání. V souvislosti s tím berou na sebe přiměřené hospodářské riziko.

(8) Družstvo a společný podnik nesmí nadřazovat své zájmy nad zájmy celospolečenské, zejména nesmí zneužívat svého hospodářského postavení na úkor jiných subjektů, nebo jiným způsobem jednat proti zájmům společnosti.

## § 5

### Kontrolní činnost státu

Kontrolní činnost mohou v družstvu a společném podniku provádět pouze orgány, jejichž kontrolní funkce jsou upraveny zákonem. Kontroly musí přispívat ke zvýšení efektivnosti hospodářské, sociální a společenské činnosti družstva a společného podniku. Státní orgány vykonávají tuto činnost podle potřeby za účasti kontrolních a revizních komisí družstva a společného podniku.

## § 6

### Systém informací a účetní závěrka

(1) Družstvo a společný podnik jsou povinny podle obecně závazných právních předpisů zpracovávat, vést a předávat sociálně ekonomické informace, jakož i informace pro plánování a sestavování státních rozpočtů (dále jen „informace“).

(2) Vyžadovat předkládání informací od družstva a společného podniku je přípustné jen v rozsahu a způsobem stanoveným obecně závaznými právními předpisy.

(3) Družstvo a společný podnik jsou povinny vést předepsaným způsobem účetnictví, sestavovat roční účetní závěrku a poskytovat ji příslušným státním orgánům.

## § 7

### Ceny

(1) Družstvo a společný podnik prodávají výrobky a poskytují práce a služby za ceny, popřípadě úhrady stanovené nebo dohodnuté v souladu s cenovými předpisy.

(2) Družstvo a společný podnik jsou povinny dodržovat pravidla státního řízení cen. Prostředky získané neoprávněně porušením cenových předpisů, pokud je družstvo a společný podnik nevrátí neprodleně poškozenému odběrateli, odvedou do státního rozpočtu. Za porušení cenové kázně jsou družstvo a společný podnik postihováni podle obecně závazných právních předpisů.

## § 8

### Spolupráce s národními výbory a volební programy Národní fronty

(1) Družstvo a společný podnik spolupracují ve své hospodářské, společenské a sociální činnosti s příslušnými národními výbory a podílejí se na komplexním hospodářském a sociálním rozvoji jejich územních obvodů způsobem a za podmínek, které stanoví zákon. Ve své činnosti jsou družstvo a společný podnik povinny dodržovat rozhodnutí národních výborů vydaná v souladu s jejich pravomocí. Příslušné národní výbory se vyjadřují rovněž k rozvoji družstva a společného podniku a k zásadním změnám předmětu jejich hospodářské a sociální činnosti.

(2) Družstvo a společný podnik se podílejí na vypracování a provádění volebních programů Národní fronty.

## § 9

### Tvorba a ochrana životního prostředí a racionální využívání přírodních zdrojů

(1) Družstvo a společný podnik jsou povinny organizovat hospodářskou a sociální činnost tak, aby co nejúčinněji chránily životní prostředí před škodlivými vlivy, které jsou jejich činností vyvolávány, zejména aby neohrožovaly zdraví občanů. Uskutečňují a financují opatření k ochraně životního prostředí.

<sup>1)</sup> Hospodářský zákoník.

Zákon č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži, ve znění pozdějších předpisů (§ 2a).

(2) Družstvo a společný podnik zodpovídají za racionální využívání a ochranu přírodních zdrojů.

(3) Družstvo a společný podnik jsou povinny hospodárně a účelně využívat vedlejší produkty ze své hospodářské činnosti, popřípadě vytvářet podmínky pro jejich hospodářské využití jinými subjekty. Za tím účelem jsou povinny tyto produkty evidovat, chránit a využívat je způsobem neohrožujícím životní prostředí.

(4) Při realizaci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a při racionálním využívání přírodních zdrojů družstvo a společný podnik spolupracují s příslušným národním výběrem.

#### § 10

##### Sjezdy a konference družstev

(1) K projednání hospodářské, sociální a společenské činnosti družstev jsou svolávány celostátní sjezdy a konference družstev.

(2) Celostátní sjezd družstev svolává vláda Československé socialistické republiky na návrh ústředního výboru Svazu družstevních rolníků zpravidla jednou za pět let.

(3) Konference družstev svolává příslušný státní orgán a příslušný orgán Svazu družstevních rolníků.

## ČÁST DRUHÁ

### VZNIK, HOSPODAŘENÍ A ZÁNİK DRUŽSTVA

#### § 11

##### Vznik družstva

(1) Ke vzniku družstva je třeba předchozího souhlasu orgánu hospodářského řízení a

- a) usnesení ustavující schůze o jeho založení,
- b) přijetí stanov družstva,
- c) zvolení orgánů družstva.

(2) Družstvo může nabývat práv a zavazovat se ode dne zápisu do podnikového rejstříku.

(3) Návrh na zápis družstva do podnikového rejstříku podává družstvo; k návrhu je povinno připojit stanovy družstva, předchozí souhlas orgánu hospodářského řízení a usnesení ustavující schůze o jeho založení.

#### § 12

##### Stanovy družstva

Základním vnitrodružstevním předpisem jsou stanovy družstva (dále jen „stanovy“), které družstvo vypracuje v souladu s tímto zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy. Stanovy musí obsahovat

- a) název družstva, ve kterém musí být výslovně uvedeno, že jde o jednotné zemědělské družstvo, a sídlo družstva,

b) předmět hospodářské a společenské činnosti družstva,

c) práva a povinnosti členů,

d) ustanovení o péči o členy — důchodce a zabezpečení podmínek pro společenské a pracovní uplatnění členů se změnou pracovní schopností,

e) organizaci, řízení a orgány družstva,

f) určení orgánů družstva činných v kárném řízení a jejich pravomoc.

#### § 13

##### Předmět hospodářské činnosti družstva

(1) Družstvo je povinno především provozovat zemědělskou výrobu a v zájmu jejího dalšího rozvoje racionálně a efektivně hospodařit na zemědělské půdě, v lesích, vodních plochách a rybnících s chovem ryb, které užívá.

(2) Družstvo může

- a) zpracovávat zemědělské a lesní suroviny a vyrábět z nich potravinářské výrobky,
- b) vykonávat činnosti a vyrábět výrobky sloužící potřebám zemědělské a potravinářské výroby; pokud je třeba k této činnosti souhlasu podle zvláštních předpisů, jen s tímto souhlasem,
- c) poskytovat práce a služby pro občany,
- d) prodávat vlastní vyrobené zboží.

(3) Předmětem hospodářské činnosti družstva může být, po předchozím souhlasu orgánu hospodářského řízení, i jiná činnost, pokud není provozována na úkor racionálního využívání půdního fondu a vlastní zemědělské výroby.

#### § 14

##### Zahraničně hospodářská činnost

(1) Družstvo využívá ve své hospodářské činnosti i zapojení do mezinárodní dělby práce, především v rámci socialistické ekonomické integrace.

(2) Družstvo může podle zákonem stanovených pravidel uskutečňovat zahraničně hospodářskou činnost, a to zpravidla na základě devizového samofinancování. Má právo za podmínek stanovených zákonem navazovat a uskutečňovat přímé vztahy s organizacemi států podílejících se na socialistické ekonomické integraci.

#### § 15

##### Devizový fond

(1) Družstvo má právo zřizovat devizový fond. Prostředky pro něj získává družstvo podle devizového normativu z devizové tržby získané z vývozu zboží, ze salda kooperačních dodávek a z prodeje

licenci, jakož i z úspor poskytovaných devizových prostředků, popřípadě z devizových dotací a úvěrů.

(2) Prostředky devizového fondu slouží k zabezpečování rozvoje hospodářské činnosti družstva, ke krytí dovozních potřeb, k úhradě devizových závazků a ke splácení úvěrů poskytnutých bankou, pokud jsou příjmem devizového fondu.

(3) Prostředky devizového fondu vytvořené družstvem mu nelze odejmout; družstvo o jeho použití rozhoduje v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Zůstatek devizového fondu lze převádět do dalších kalendářních let bez omezení.

## § 16

### Hospodaření družstva

(1) Družstvo hospodaří podle vlastního hospodářského plánu, který musí zabezpečovat závazné výstupy státního plánu a uzavřené hospodářské smlouvy a je pro družstvo závazný.

(2) Družstvo použije svou produkci především ke splnění jmenovitých úkolů státního plánu, závazků z hospodářských smluv, k zabezpečení vlastní rozšířené reprodukce a dále k uspokojování osobní spotřeby svých členů, popřípadě pracovníků.

(3) Ze svých příjmů družstvo splní zejména své povinnosti vůči státu (odvody a daně). Zisk zbylý po provedení odvodů a daní využívá družstvo samostatně a nelze mu jej odejmout; přitom zajistí přednostně potřeby financování rozšířené reprodukce a vědeckotechnického rozvoje. Je povinno vytvořit fond rozvoje a fond kulturních a sociálních potřeb; další fondy vytváří podle své potřeby.

(4) Odpisy ze základních prostředků zůstávají družstvu v plné výši a družstvo je využívá samostatně.

## § 17

### Zvláštní režim hospodaření družstva

(1) Družstvu, které není schopno samostatně hospodařit, může orgán hospodářského řízení poskytnout finanční prostředky a vázat jejich použití na jím stanovený zvláštní režim hospodaření družstva.

(2) Zvláštní režim hospodaření družstva spočívá zejména v uplatnění konsolidačního programu na stanovenou dobu a ve sledování jeho plnění.

(3) Konsolidační program je soubor hospodářských, technických, organizačních, finančních a kádrových opatření, opatření v oblasti odměňování a případně dalších opatření směřujících k obnovení schopnosti družstva plnit své hospodářské funkce.

## § 18

### Zánik družstva

(1) Členská schůze se může usnést, že družstvo zanikne

- a) pro trvalou ztrátu půdní základny,
- b) pro ztrátu schopnosti samostatně hospodařit.

Družstvo zaniká dnem jeho výmazu z podnikového rejstříku.

(2) Družstvo zanikne sloučením nebo rozdělením.

(3) Družstvo, na které přešly majetek a závazky zaniklého družstva, je povinno neprodleně vyrozumět jiné právnické osoby, které jsou zánikem družstva dotčeny, o zániku družstva a o přechodu jeho majetku a závazků; při likvidaci má tuto povinnost likvidátor.

### Likvidace družstva

## § 19

(1) V případě zániku družstva z důvodů uvedených v § 18 odst. 1 se provede likvidace družstva.

(2) Likvidátora ustanoví členská schůze.

(3) Návrh zápisu do podnikového rejstříku o tom, že je družstvo v likvidaci a kdo je jeho likvidátorem, podává družstvo.

(4) Dnem, ke kterému byl proveden zápis do podnikového rejstříku podle odstavce 3, zanikají, s výjimkou členské schůze, funkce všech orgánů družstva.

## § 20

(1) Likvidátor je oprávněn jednat jménem družstva ve věcech spojených s likvidací.

(2) Likvidátor o vstupu družstva do likvidace neprodleně vyrozumí všechny organizace, orgány a jiné osoby, které jsou tím dotčeny.

(3) Ke dni zahájení likvidace sestaví družstvo účetní závěrku a účetní výkazy a předá je likvidátorovi.

## § 21

(1) Likvidátor sestaví do jednoho měsíce po svém ustanovení do funkce zahajovací rozvahu a předloží ji členské schůzi spolu s likvidačním plánem, rozpočtem likvidace a s inventarizačním zápisem o mimořádné inventarizaci hospodářských prostředků provedené ke dni zahájení likvidace.

(2) Likvidátor v průběhu likvidace zejména

- a) soustředí peněžní prostředky na jednom účtu u jednoho peněžního ústavu,
- b) dokončí běžné záležitosti,
- c) zpeněží co nejvýhodněji majetek družstva nebo s ním naloží i jinak v souladu s obecně závaznými právními předpisy,
- d) dá podnět příslušnému státnímu orgánu k opa-

tření, pokud jde o půdu a jiný zemědělský majetek k zajištění výroby,

- e) uspokojí z výtěžku likvidace pohledávky státu na odvodech, daních a poplatcích, dále pohledávky členů a pracovníků družstva a dále ostatní pohledávky,
- f) předkládá členské schůzi čtvrtletní a roční hlášení o průběhu likvidace doložené čtvrtletní a roční účetní závěrkou.

#### § 22

(1) Likvidátor ke dni skončení likvidace sestaví účetní závěrku a předloží ji členské schůzi ke schválení spolu s konečnou zprávou o průběhu likvidace.

(2) Po schválení účetní závěrky členskou schůzí likvidátor

- a) odvede případný likvidační přebytek po uspokojení všech závazků družstva a vrácení členských podílů příslušnému Státnímu fondu pro zúrodnění půdy,
- b) zajistí bezpečné uložení spisového materiálu a účetních písemností,
- c) podá návrh na výmaz družstva z podnikového rejstříku.

#### § 23

##### Sloučení

(1) Družstva slučovaná do nového družstva zanikají dnem jejich výmazu z podnikového rejstříku. Obdobně zanikají i družstva, která vplývají do již ustaveného družstva.

(2) Na nové družstvo, popřípadě na družstvo, do kterého vplývají jiná družstva, přechází majetek a závazky zaniklých družstev; členové zaniklých družstev se stávají členy sloučeného družstva.

#### § 24

##### Rozdělení

(1) Členská schůze rozdělovaného družstva určí, jak se družstvo rozdělí, jak se rozdělí jeho majetek a závazky, a s přihlédnutím k oprávněným zájmům jednotlivých členů doporučí také, do kterých družstev jednotliví členové přejdou.

(2) Rozdělované družstvo zaniká a jeho majetek a závazky přecházejí na nová družstva dnem, ke kterému byla zapsána do podnikového rejstříku, a to v rozsahu určeném členskou schůzí rozdělovaného družstva. Tímto dnem se členové rozdělovaného družstva stávají členy nových družstev.

### ČÁST TŘETÍ

#### ŘÍZENÍ A ORGANIZACE DRUŽSTVA

#### § 25

##### Členská schůze

(1) Nejvyšším orgánem družstva je členská

schůze, na níž uplatňují členové své právo řídit záležitosti družstva a kontrolovat jeho činnost.

(2) Členská schůze se schází podle potřeby, nejméně však jednou za šest měsíců, popřípadě, byl-li v družstvu zvolen sbor zástupců, jednou za rok.

(3) Členská schůze musí být svolána, žádá-li o to alespoň jedna třetina všech členů družstva nebo kontrolní a revizní komise nebo příslušný orgán Svazu družstevních rolníků, pokud je družstvo jeho členskou organizací.

(4) Do působnosti členské schůze patří

- a) volba, popřípadě odvolání orgánů družstva a jejich jednotlivých členů, s výjimkou sboru zástupců,
- b) přijímání stanov, jejich změn a doplňků,
- c) projednávání a schvalování zpráv představenstva a kontrolní a revizní komise o výsledcích jejich činnosti a činnosti družstva,
- d) přijímání pracovního, organizačního, volebního a jednacího řádu družstva, jejich změn a doplňků,
- e) přijímání zvláštního režimu hospodaření družstva,
- f) schvalování pětiletých a ročních hospodářských plánů a koncepcí dalšího rozvoje družstva,
- g) rozhodování o tvorbě a pravidlech používání fondů družstva,
- h) schvalování ročních účetních závěrek,
- i) zásadní rozhodování o půdním fondu družstva,
- j) rozhodování o zániku družstva,
- k) rozhodování o dalších záležitostech týkajících se družstva a jeho činnosti, pokud tak stanoví zákon, stanovy, popřípadě pokud si rozhodování o některé věci členská schůze vyhradila.

(5) Stanovy mohou určit, že místo členské schůze budou konány dílčí členské schůze.

#### § 26

##### Volené orgány družstva

(1) Volené orgány družstva jsou

- a) sbor zástupců,
- b) představenstvo,
- c) předseda,
- d) kontrolní a revizní komise,
- e) rozhodčí komise,
- f) sociální komise,
- g) komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(2) O způsobu voleb volených orgánů družstva rozhoduje členská schůze. Volí se zpravidla tajným hlasováním.

(3) Funkční období volených orgánů družstva je pět let.

### § 27

#### **Složení volených orgánů družstva a jejich usnášení**

(1) Počet členů sboru zástupců musí být aspoň pětinásobkem počtu členů představenstva. Představenstvo má 7 až 29 členů, komise 3 až 11 členů.

(2) Počet členů jednotlivých volených orgánů družstva a jejich složení určí stanovy.

(3) Členská schůze a volené orgány družstva jsou usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina jejich členů; k platnosti usnesení je třeba souhlasu dvou třetin přítomných členů.

(4) Členská schůze se může platně usnášet po uplynutí čekací doby jedné hodiny, jestliže je přítomna alespoň jedna třetina všech členů; pro usnášeníschopnost a platnost usnesení o zániku družstva platí ustanovení odstavce 3.

### § 28

#### **Sbor zástupců**

(1) Stanovy určí, zda bude v družstvu zřízen sbor zástupců, který má práva členské schůze, s výjimkou

- a) volby, popřípadě odvolání orgánů družstva,
- b) přijímání stanov, pracovního, volebního a jednacího řádu družstva,
- c) schvalování ročních účetních závěrek,
- d) rozhodování o zániku družstva,
- e) schvalování pětiletých hospodářských plánů a koncepcí rozvoje družstva,
- f) rozhodování o tvorbě a pravidlech používání fondů družstva,
- g) přijímání zvláštního režimu hospodaření družstva.

(2) Sbor zástupců se schází podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce, s výjimkou čtvrtletí, ve kterém se schází členská schůze.

### § 29

#### **Představenstvo**

(1) Představenstvo zabezpečuje a kontroluje plnění usnesení členské schůze (sboru zástupců) a pravidelně jí podává zprávy o své činnosti a činnosti družstva.

(2) Představenstvo rozhoduje o všech záležitostech družstva, nejsou-li svěřeny členské schůzi nebo jiným voleným orgánům družstva.

(3) Představenstvo připravuje jednání a svolává členskou schůzi a schůzi sboru zástupců.

(4) Představenstvo se schází podle potřeby, nejméně však jednou za měsíc. Musí být svoláno z podnětu kontrolní a revizní komise, jestliže na její výzvu nedošlo k nápravě nedostatků.

### § 30

#### **Předseda**

(1) Předseda družstva

- a) řídí jednání představenstva a zajišťuje plnění jeho usnesení,
- b) organizuje a řídí běžnou činnost družstva,
- c) je oprávněn jednat jménem družstva ve všech věcech,<sup>2)</sup>
- d) skládá účty ze své činnosti členské schůzi (sboru zástupců) a představenstvu.

(2) Předsedu zastupuje v době jeho nepřítomnosti místopředseda volený členskou schůzí (sbo-rem zástupců).

### § 31

#### **Kontrolní a revizní komise**

(1) Kontrolní a revizní komise kontroluje veškerou hospodářskou, sociální a společenskou činnost družstva a projednává stížnosti jeho členů a pracovníků. Svou činnost zabezpečuje v bezprostřední spolupráci s kontrolními orgány státu a Svazu družstevních rolníků; je nezávislá na orgánech družstva a odpovídá pouze členské schůzi.

(2) Kontrolní a revizní komise je povinna provádět roční revizi hospodářské, sociální a společenské činnosti a roční účetní závěrky družstva; o výsledcích podává zprávu členské schůzi.

(3) Na zjištěné nedostatky upozorňuje příslušné vedoucí organizačních jednotek nebo orgány družstva a vyžaduje zjednání nápravy.

(4) Předseda kontrolní a revizní komise je volen členskou schůzí (sbo-rem zástupců) a může být pro výkon své funkce uvolněn z ostatní práce v družstvu; je oprávněn účastnit se jednání představenstva.

(5) Každý člen nebo pracovník družstva má právo obrátit se na kontrolní a revizní komisi ve všech věcech týkajících se družstva a jeho členů a pracovníků. Kontrolní a revizní komise je povinna věc prošetřit, žádat zjednání nápravy, pokud je toho třeba, a o výsledku svého šetření uvědomit nejpozději do jednoho měsíce člena nebo pracovníka, který dal k šetření podnět.

### § 32

#### **Rozhodčí komise**

(1) Rozhodčí komise projednává a rozhoduje

<sup>2)</sup> § 21 hospodářského zákoníku.

- a) spory mezi družstvem a jeho členy o nároky z pracovních a jiných vztahů vyplývajících z členství,
- b) návrhy členů na zrušení uloženého kárného opatření,
- c) spory o náhradu škody způsobené družstvem trestným činem, přečinem nebo přestupkem člena, pokud nebylo řízení o náhradu škody započato nebo o náhradě škody již rozhodnuto jiným orgánem,
- d) spory mezi družstvem a jeho pracovníky o nároky vyplývající z pracovního poměru, včetně sporů uvedených pod písmeny b) a c), jestliže o to pracovník požádal nebo s tím vyslovil souhlas.

(2) Rozhodčí komise neprojednává spory o vznik a skončení členství nebo pracovního poměru a o nároky z toho vyplývající; dále neprojednává spory, jejichž účastníkem je předseda, místopředseda, členové představenstva, kontrolní a revizní komise a rozhodčí komise.

(3) Rozhodčí komise projedná spor, jen pokud byl nárok u ní uplatněn v době trvání členství nebo pracovního poměru a pokud projednání sporu není obecně závazným právním předpisem vyhrazeno jiným orgánům.

#### § 33

##### Neslučitelnost funkcí

Členy kontrolní a revizní komise a rozhodčí komise nemohou být členové jiných volených orgánů družstva, s výjimkou sboru zástupců, ani osoby jim blízké<sup>3)</sup> a ekonom družstva.

#### § 34

##### Sociální komise

Sociální komise zejména

- a) podává v řízení o dávkách důchodového zabezpečení příslušnému národnímu výboru návrh na započtení doby pracovní činnosti a na zápočet kalendářního roku, v němž člen družstva neodpracoval stanovený počet pracovních dnů, podle zvláštních předpisů,
- b) vyjadřuje se k žádostem o dávky a služby a o lázeňskou léčbu, o nichž rozhodují orgány sociálního zabezpečení národních výborů nebo příslušný orgán důchodového zabezpečení republiky,
- c) pomáhá vytvářet předpoklady pro nejširší a trvalé uplatnění členů se změněnou pracovní schopností a spolupůsobí při jejich zařazování do práce,
- d) rozhoduje o peněžitých dávkách zabezpečení v nemoci a o dávkách zabezpečení matky a dítěte; sociální komise může pověřit svého předsedu a tajemníka přiznáváním těchto dávek v případech, ve kterých je na ně zákonný

nárok a podmínky pro jejich poskytování nebo výši jsou nepochybné a nesporné.

#### § 35

##### Komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jako základní článek společenské kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v družstvu, zejména

- a) organizuje výchovu členů, popřípadě pracovníků ke zvyšování úrovně a důslednému dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny práce,
- b) kontroluje, zda jsou soustavně vytvářeny podmínky pro dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a zda jsou členové, popřípadě pracovníci náležitě seznámeni se všemi předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dále, zda jsou důsledně používány ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a jak jsou dodržovány předpisy o práci žen a mladistvých, o noční a přesčasové práci,
- c) kontroluje, zda pracoviště, zařízení, stroje a stanovené pracovní postupy odpovídají předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- d) sleduje, zda jsou plněna opatření uložená orgány státního odborného dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, orgány státní zdravotní správy a orgány společenské kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci,
- e) zúčastňuje se vyšetřování a hodnocení příčin pracovních úrazů, nemocí z povolání a provozních nehod a na zjištěné závady upozorňuje, požaduje jejich odstranění a předkládá návrhy na zlepšení podmínek pro bezpečnou a zdravotně nezávadnou práci a na zvýšení úrazové prevence,
- f) pomáhá ostatním orgánům družstva a vedoucím organizačních jednotek při plnění jejich povinností vyplývajících z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

#### § 36

##### Další komise

(1) Členská schůze (sbor zástupců) i představenstvo mohou podle potřeby zřizovat další komise, a to jako trvalé nebo dočasné.

(2) Členy těchto komisí volí nebo jmenuje a odvolává orgán družstva, který je zřídil.

#### § 37

##### Organizace družstva

(1) Členění družstva na organizační jednotky určí stanovy.

<sup>3)</sup> § 116 občanského zákoníku.

(2) Podrobnější organizaci družstva určí organizační řád družstva.

### § 38

#### Pracovní kolektiv organizační jednotky

(1) Pracovní kolektiv organizační jednotky (dále jen „kolektiv“) tvoří členové, kteří jsou trvale pro výkon práce v družstvu zařazení do této jednotky.

(2) Kolektiv projednává hospodářské, sociální a společenské záležitosti týkající se zejména činnosti organizační jednotky a je oprávněn předkládat v těchto věcech návrhy představenstvu; představenstvo musí o nich bez zbytečného odkladu rozhodnout a kolektiv informovat.

(3) Kolektiv volí a odvolává své členy ve sboru zástupců v počtu určeném stanovami. Členové sboru zástupců pravidelně informují kolektiv o činnosti sboru zástupců a o přijímaných rozhodnutích. Kolektiv navrhuje také kandidáty pro volbu dalších orgánů družstva a na jmenování vedoucího své organizační jednotky (dále jen „vedoucí“).

(4) Kolektiv se schází podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce; jeho jednání musí být přítomen předseda nebo jiný pověřený člen představenstva. Kolektiv svolává a jednání řídí jeho vedoucí.

(5) Kolektiv je způsobilý se usnášet, jsou-li přítomny dvě třetiny členů. Usnesení je přijato, hlasovala-li pro ně nadpoloviční většina přítomných členů.

### § 39

#### Volební a jednací řád družstva

Způsob voleb volených orgánů družstva a dalších komisí, jejich složení, působnosti a jednání, jakož i jednání kolektivů a dílčích členských schůzí a ověřování zápisů, stanoví volební a jednací řád družstva.

## Č Á S T Č T V R T Á

### ČLENSTVÍ A PRACOVNÍ VZTAHY V DRUŽSTVU

### § 40

#### Vznik členství

(1) Členem družstva se může stát každý občan po skončení povinné školní docházky.

(2) Družstvo je povinno zajistit, aby se občan před vznikem členství podrobil vstupní lékařské prohlídce.

(3) Družstvo a občan, o jehož přijetí za člena na základě podané přihlášky rozhodlo představenstvo, uzavírají dohodu o pracovních podmínkách. Jménem družstva uzavírá tuto dohodu předseda. Členství vzniká dnem, který byl sjednán v dohodě

o pracovních podmínkách jako den nástupu do práce.

### § 41

#### Dohoda o pracovních podmínkách

(1) Dohoda o pracovních podmínkách musí obsahovat

- a) druh práce, kterou bude člen vykonávat,
- b) místo výkonu práce (obec, organizační jednotka nebo jinak určené místo),
- c) den nástupu do práce,
- d) rozsah pracovní účasti člena v průběhu kalendářního roku, nemá-li konat práci v družstvu po celý rok nebo na plný pracovní úvazek;

pokud tyto náležitosti nejsou určeny volbou nebo jmenováním.

(2) V dohodě o pracovních podmínkách lze dále sjednat

- a) vzájemné závazky ke zvyšování a rozšiřování kvalifikace,
- b) výhody, které bude družstvo poskytovat členovi,
- c) další podmínky, na nichž má družstvo nebo člen zájem a na kterých se dohodnou.

(3) Dohodu o pracovních podmínkách a její změny uzavírají družstvo a člen písemně. Jedno vyhotovení musí být vydáno členovi.

(4) Jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den, který by předcházel skončení členského nebo pracovního poměru s jinou organizací nebo skončení povinné školní docházky.

(5) V dohodě o pracovních podmínkách může být sjednána zkušební doba, a to až na tři měsíce. Sjednanou zkušební dobu nelze prodloužit. Ve zkušební době může představenstvo i člen kdykoli písemně zrušit členství bez uvedení důvodu.

(6) Doba překážek v práci, pro které člen nemůže během zkušební doby konat práci v družstvu, se započítává do zkušební doby v rozsahu nejvýše 10 pracovních dnů.

(7) Jestliže družstvo na základě usnesení členské schůze (sboru zástupců) snižuje s výjimkou případů uvedených v § 48 stav členů vykonávajících práci v určité organizační jednotce za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo z důvodů změny úkolů této organizační jednotky, jejího technického vybavení nebo jiných organizačních změn, je povinno nabídnout členovi jinou pro něj vhodnou práci. Pokud člen není ochoten přejít na tuto práci, je představenstvo oprávněno jednostranně změnit druh práce, popřípadě místo výkonu práce. Člen je pak povinen vykonávat práci podle rozhodnutí družstva.

### § 42

#### Základní práva a povinnosti člena družstva

(1) Člen má tato základní práva

- a) na práci v družstvu a na odměnu za výsledek práce, na odpočinek po vykonané práci a na dovolenou na zotavenou,
- b) podílet se na rozvoji, řízení a kontrole činnosti družstva, volit a být volen do orgánů družstva,
- c) předkládat návrhy na zlepšení činnosti družstva, vznášet připomínky a dotazy na orgány družstva a být o jejich vyřízení informován,
- d) na pomoc od družstva při zvyšování a rozšiřování kvalifikace v souladu s potřebami družstva,
- e) podílet se na výhodách, které družstvo poskytuje svým členům podle stanov a obecně závazných právních předpisů.

(2) Člen má tyto základní povinnosti

- a) svědomitě a řádně osobně pracovat v družstvu a plně využívat pracovní doby, pokud člen nebyl z výkonu práce uvolněn,
- b) dodržovat stanovy, usnesení a opatření orgánů družstva, pokyny nadřízených a dodržovat zásady soudružské spolupráce,
- c) všestranně upevňovat a rozvíjet společné družstevní hospodářství, chránit a zvelebovat majetek, se kterým družstvo hospodáří,
- d) ručit za případnou ztrátu družstva způsobem upraveným ve stanovách,
- e) sdružit pozemky ke společnému družstevnímu hospodaření (§ 79).

#### **Zánik členství**

##### **§ 43**

Členství v družstvu zaniká

- a) dohodou,
- b) zrušením ve zkušební době,
- c) vystoupením,
- d) okamžitým vystoupením,
- e) zrušením,
- f) vyloučením,
- g) úmrtím,
- h) zánikem družstva podle § 18 odst. 1.

##### **§ 44**

#### **Dohoda**

(1) Dohodnou-li se představenstvo a člen na skončení členství, končí členství sjednaným dnem.

(2) Dohodu o skončení členství uzavírá družstvo a člen písemně. Na žádost člena musí být v ní uvedeny důvody, pro které dochází ke skončení členství.

(3) Požádá-li člen písemně o skončení členství k určitému dni a neodmítne-li družstvo jeho žádost do 15 dnů od jejího doručení, skončí členství dohodou tím dnem, který člen ve své žádosti uvedl.

(4) Jedno vyhotovení dohody o skončení členství vydá družstvo členovi.

##### **§ 45**

#### **Vystoupení**

(1) Člen může z družstva vystoupit na základě písemné odhlášky z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu. Členství zaniká uplynutím doby šesti měsíců. Tato doba začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení písemné odhlášky člena družstvu.

(2) Odhláška může být odvolána členem jen písemně a se souhlasem představenstva.

##### **§ 46**

#### **Okamžité vystoupení**

(1) Člen může z družstva vystoupit okamžitě

- a) jestliže pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku dlouhodobě způsobilost konat dále dosavadní práci nebo ji nesmí konat pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí a družstvo ho nepřevadlo ve lhůtě 15 dnů ode dne předložení tohoto posudku na jinou pro něho vhodnou práci,
- b) jestliže družstvo porušilo zvláště hrubým způsobem podstatnou povinnost, kterou má vůči němu podle dohody o pracovních podmínkách, stanov nebo obecně závazných právních předpisů, a to pouze ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne, kdy se člen o tomto důvodu k okamžitému vystoupení dověděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl,
- c) jestliže družstvo jednostranně změnilo druh práce, popřípadě místo výkonu práce podle § 41 odst. 7, a to pouze ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne, kdy rozhodnutí družstva bylo doručeno členovi.

(2) Člen, který okamžitě vystoupil z družstva, má nárok na náhradu odměny za práci v družstvu ve výši průměrného výdělku za dobu dvou měsíců. To neplatí v případě okamžitého vystoupení podle odstavce 1 písm. c).

(3) Okamžité vystoupení musí být provedeno písemnou odhláškou člena, musí v ní být uveden důvod a musí být ve stanovené lhůtě doručena družstvu. Původně uvedený důvod nemůže být dohodně měněn. Členství zaniká dnem doručení odhlášky družstvu.

##### **§ 47**

#### **Zrušení**

(1) Představenstvo může rozhodnout o zrušení členství, jestliže člen

- a) nesplňuje předpoklady stanovené obecně závaznými právními předpisy pro výkon dohodnuté práce, nebo nesplňuje bez zavinění druž-

stva požadavky, které jsou nezbytnou podmínkou pro řádný výkon jeho práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích člena, je možno zrušit členství jen, jestliže byl družstvem v době posledních 12 měsíců písemně vyzván k jejich odstranění a člen je v přiměřené době neodstranil,

- b) nenastoupí do práce v den, který byl sjednán v dohodě o pracovních podmínkách, aniž by mu v tom bránila překážka v práci; členství zaniká dnem doručení písemného rozhodnutí představenstva členovi.

(2) V rozhodnutí o zrušení členství musí být uveden důvod tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným důvodem. Důvod uvedený v rozhodnutí o zrušení nesmí být dodatečně měněn.

(3) Rozhodnutí o zrušení členství, které bylo členovi doručeno, může být odvoláno pouze s jeho písemným souhlasem.

(4) Při rozhodování o zrušení členství podle odstavce 1 písm. a) vychází představenstvo ze stanoviska kolektivu.

(5) Písemné rozhodnutí o zrušení členství podle odstavce 1 písm. a) doručí družstvo členovi. Členství v tomto případě zaniká uplynutím doby šesti měsíců. Tato doba začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení rozhodnutí o zrušení členství.

(6) Družstvo může zrušit členství z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. a) pouze tehdy, jestliže

- a) člen není ochoten přejít na jinou pro něj vhodnou práci, kterou mu družstvo nabídlo, nebo se podrobit předchozí přípravě pro tuto jinou práci,
- b) nemůže mu nabídnout práci přiměřenou jeho schopnostem, kterou by i při těchto nedostatecích mohl zastávat.

#### § 48

##### Zákaz zrušení členství

Družstvo nesmí z důvodu uvedeného v § 47 odst. 1 písm. a) zrušit členství

- a) těhotné ženě, ani čence nebo osamělému členovi, pokud trvale pečují o dítě mladší než tři roky,
- b) v době, kdy je člen uznán dočasně neschopným práce pro nemoc nebo úraz, pokud si tuto nemoc úmyslně nevyvolal nebo nezpůsobil v opilosti nebo po požití jiných omamných prostředků, a v době od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení až do dne jejich ukončení; při onemocnění tuberkulózou se tato ochranná doba prodlužuje o šest měsíců po propuštění z ústavního ošetřování,

- c) při povolání ke službě v ozbrojených silách ode dne, kdy byl členovi doručen povolávací rozkaz nebo kdy byla uveřejněna vyhláška obsahující hromadný povolávací rozkaz, až do uplynutí 15 dnů po jeho propuštění z takové služby,

- d) v době, kdy je člen dlouhodobě uvolněn z družstva pro výkon veřejné funkce.

#### § 49

##### Vyloučení

(1) Představenstvo může rozhodnout o vyloučení člena

- a) byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než jeden rok, nebo byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění členských povinností nebo v přímé souvislosti s nimi nepodmíněně k trestu odnětí svobody na dobu nejméně šesti měsíců,
- b) porušil-li zvláště hrubým způsobem družstevní kázeň nebo pro opětovné závažné porušení družstevní kázně, jehož se dopustil v době před zaházením kárného opatření pravomocně uloženého za předchozí porušení družstevní kázně.

(2) Představenstvo může rozhodnout o vyloučení člena pouze do dvou měsíců ode dne, kdy zjistilo důvod k vyloučení, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl.

(3) Je-li jednání člena, v němž lze spatřovat důvod k vyloučení podle odstavce 1 písm. b), předmětem šetření jiného orgánu, počíná lhůta dvou měsíců podle odstavce 2 dnem, kdy se družstvo dovědělo o výsledku tohoto šetření.

(4) V rozhodnutí o vyloučení člena z družstva musí být uveden důvod podle odstavce 1, který nemůže být dodatečně měněn; členství zaniká dnem, kdy bylo doručeno rozhodnutí družstva o vyloučení členovi.

#### § 50

##### Soudní ochrana

Nesouhlasí-li člen s rozhodnutím představenstva o zrušení členství nebo s rozhodnutím o vyloučení, nebo družstvo s okamžitým vystoupením člena, mohou do jednoho měsíce od doručení písemného rozhodnutí nebo od doručení odhlášky podat u soudu návrh na určení, že zrušení nebo vyloučení nebo okamžité vystoupení je neplatné.

#### § 51

##### Vyúčtování

Dojde-li k zániku členství, provede družstvo vyúčtování a vypořádání vzájemných práv a závazků do jednoho měsíce po schválení účetní závěrky za kalendářní rok, v němž členství zaniklo, nej-

později do 31. března následujícího kalendářního roku.

## § 52

### Pracovní vztahy

(1) Práci v družstvu vykonávají zásadně jeho členové.

(2) Družstvo může výjimečně zaměstnávat občany také v pracovním poměru nebo v jiném pracovníprávním vztahu. O přijetí do pracovního poměru nebo jiného pracovníprávního vztahu rozhoduje představenstvo; jde-li o pracovní poměr nepřesahující dobu jednoho měsíce, může rozhodnout předseda.

(3) Pracovní vztahy mezi družstvem a jeho členy se řídí zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví něco jiného, s tím, že

a) kde zákoník práce mluví

1. o pracovníprávních vztazích, rozumí se tím pracovní vztahy členů,
2. o pracovním poměru a zaměstnání, rozumí se tím členství v družstvu,
3. o výpovědi a okamžitém zrušení, rozumí se tím zrušení členství nebo vyloučení,
4. o výpovědi dané pracovníkem, rozumí se tím vystoupení nebo okamžité vystoupení,
5. o výpovědní lhůtě, rozumí se tím doba uvedená v § 45 odst. 1 a v § 47 odst. 5,
6. o organizaci a pracovníkovi, rozumí se tím družstvo a člen,
7. o pracovní smlouvě, rozumí se tím dohoda o pracovních podmínkách,
8. o vedoucím organizace, rozumí se tím předseda nebo představenstvo družstva,
9. o mzdě a náhradě mzdy, rozumí se tím odměna a náhrada odměny za práci v družstvu,
10. o pracovní kázni, rozumí se tím družstevní kázeň,
11. o rozhodčím řízení, rozumí se tím řízení před rozhodčí komisí družstva,

b) se ustanovení o spolurozhodování a součinnosti orgánů Revolučního odborového hnutí nepoužijí,

c) funkci kolektivní smlouvy nahrazuje v družstvu usnesení členské schůze,

d) působnost ústředních orgánů státní správy, kterou jim svěřuje zákoník práce ve vztahu k jimi řízeným organizacím, plní ministerstva zemědělství a výživy republik.

(4) Na pracovní vztahy mezi družstvem a jeho členy se nevztahují tato ustanovení zákoníku práce

a) článek IV základních zásad, pokud se týká odměn za vykonanou práci,

b) upravující

1. působnost zákoníku práce ve vztahu k zvláštním okruhům pracovníků (§ 4 až 7),
2. účast pracovníků na rozvoji řízení a kontrole činnosti organizace (§ 18 až 21, § 22 odst. 1 až 4, § 23),
3. zabezpečení práva na práci a práce ve prospěch společnosti (§ 25 odst. 1 a 2),
4. vznik pracovního poměru (§ 27 až 35),
5. účast odborových orgánů při převádění a překládání (§ 41),
6. skončení pracovního poměru (§ 42 až 59),
7. uplatnění neplatnosti rozvázání pracovního poměru (§ 64),
8. vedlejší pracovní poměr a vedlejší činnost (§ 70 odst. 1 až 4, § 71),
9. základní povinnosti pracovníků a vedoucích pracovníků (§ 73 a 74),
10. působnosti vedoucích pracovníků a orgánů v kárném řízení (§ 76, § 78 odst. 1 a 2),
11. lhůtu pro ukládání kárných opatření (§ 79),
12. mzdu v obecných zásadách týkající se zejména mzdové soustavy (§ 111 až 113, 123),
13. společenskou kontrolu Revolučního odborového hnutí (§ 136),
14. pravomoci k projednávání pracovních sporů (§ 207 a 208),
15. neplatnost právního úkonu, pokud jde o nedostatek předepsaného souhlasu nebo nedostatek předepsané formy (§ 242 odst. 2),
16. přechod práv a povinností z pracovníprávních vztahů (§ 249 až 251),
17. zvláštní úpravu pracovního poměru některých pracovníků (§ 267 odst. 1, § 267a až 269).

## § 53

### Práce v družstvu

(1) Ode dne vzniku členství je družstvo povinno přidělovat členovi práci podle dohody o pracovních podmínkách a člen je povinen tuto práci osobně vykonávat.

(2) Nemůže-li družstvo poskytnout svému členovi práci pro něho vhodnou celoročně nebo na plný pracovní úvazek, je povinno mu umožnit, aby dočasně pracoval pro jinou organizaci.

(3) Družstvo je povinno uvolnit člena z výkonu práce na jeho žádost z důvodů denního studia, výkonu veřejné funkce, při vzniku nároku na sta-

robní nebo invalidní důchod a také členku nebo osamělého člena z důvodu péče o dítě.

#### § 54

##### Vedlejší pracovní úvazek

(1) Družstvo může se členem sjednat vedlejší pracovní úvazek na výkon prací jiného druhu, než je sjednán v dohodě o pracovních podmínkách, mimo určenou pracovní dobu, a to na výkon prací, které není možné nebo účelné zabezpečovat podle předcházejících ustanovení zákona. Dohoda o vedlejším pracovním úvazku je součástí dohody o pracovních podmínkách.

(2) Se souhlasem družstva může člen konat práci za pomoci svých rodinných příslušníků uvedených v dohodě.

(3) Za škody způsobené družstvu těmito osobami odpovídá člen; družstvo těmito osobám odpovídá za škodu podle občanského zákoníku.<sup>4)</sup>

#### § 55

##### Odměňování

(1) Člen má nárok na odměnu za výsledek práce v družstvu, jejíž výše je závislá na hospodářských výsledcích družstva a osobním podílu člena na nich.

(2) Odměňování upraví družstvo ve svých vnitrodružstevních předpisech tak, aby v souladu s národohospodářskými cíli a obecně závazným právním předpisem o odměňování odpovídalo podmínkám a záměrům rozvoje družstva a důsledně respektovalo princip zásluhovosti.

#### § 56

##### Jmenování a odvolávání

(1) Vedoucí jmenuje a z funkce odvolává představenstvo. Doručením písemného vyhotovení rozhodnutí představenstva o jmenování do funkce členovi, popřípadě dnem v něm určeným, se mění sjednaný druh práce, případně místo výkonu práce.

(2) Odvoláním z funkce nezaniká členství v družstvu; představenstvo s členem dohodne další pracovní zařazení odpovídající jeho schopnostem, kvalifikaci a možnostem družstva.

#### § 57

##### Povinnosti vedoucích

Vedoucí jsou povinni zejména

- a) řídit a kontrolovat práci a pravidelně hodnotit poměr členů k práci a ke kolektivu a jejich pracovní výsledky,

- b) v zájmu zvyšování produktivity práce co nejlépe organizovat práci a dbát, aby výroba odpovídala podle hospodářských a technických možností požadavkům technickoekonomického rozvoje,
- c) vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- d) vytvářet podmínky pro rozšiřování účasti členů na rozvoji, řízení a kontrole činnosti družstva, zejména pro rozvíjení socialistického soutěžení, hnutí vynálezců, novátorů a zlepšovatelů a dalších forem tvůrčí iniciativy a využívat zkušeností, připomínek a návrhů členů,
- e) vytvářet příznivé podmínky pro zvyšování ideologické a odborné úrovně členů a pro uspokojování jejich kulturních a sociálních potřeb,
- f) zabezpečovat dodržování vnitrodružstevních předpisů, vést členy k pracovní kázní, oceňovat jejich iniciativu a pracovní úsilí, vyvozovat důsledky z porušení členských povinností,
- g) organizovat rozvoj pracovní iniciativy členů, svolávat a řídit jednání kolektivů.

#### § 58

##### Družstevní kázeň

(1) Členové družstva jsou povinni dodržovat družstevní kázeň.

(2) Družstevní kázní se rozumí plnění a dodržování ustanovení tohoto zákona, stanov, usnesení a opatření orgánů družstva, pokynů nadřízených a obecně závazných právních předpisů při plnění členských povinností.

#### § 59

##### Ukládání kárných opatření

- (1) Kárné opatření ukládá předseda.
- (2) Kárné opatření předsedovi, místopředsdovi, členům představenstva a členům kontrolní a revizní komise a rozhodčí komise ukládá členská schůze (sbor zástupců).
- (3) Stanovy určí, která kárná opatření mohou ukládat vedoucí; kárná opatření týkající se odměny za práci mohou vedoucí ukládat jen do výše 500,— Kčs.
- (4) Kárné opatření může být uloženo jen do dvou měsíců ode dne, kdy se družstvo dovědělo o porušení družstevní kázně, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy k porušení družstevní kázně došlo. Ukládá-li však kárné opatření členská schůze, platí místo lhůty dvou měsíců lhůta šesti měsíců. Stane-li se v průběhu lhůty pro uložení kárného opatření porušení pracovní kázně předmětem šetření jiného orgánu, lze uložit kárné

<sup>4)</sup> § 421 a 438 až 449 občanského zákoníku.

opatření ještě do dvou měsíců ode dne, kdy se družstvo dovědlo o výsledku tohoto šetření.

tickou organizací podle odstavce 1 platí § 60 odst. 2 až 5 obdobně.

## Č Á Š T P Á T Ā

### PRÁVO DRUŽSTEVNÍHO UŽÍVÁNÍ

#### § 60

##### Sdružené pozemky

(1) K pozemkům sdruženým ke společnému družstevnímu hospodaření, popřípadě k pozemkům daným za ně do náhradního užívání při provedené hospodářskotechnické úpravě pozemků (dále jen „sdružené pozemky“), má družstvo právo družstevního užívání.

(2) Právo družstevního užívání je bezúplatné a časově neomezené; opravňuje družstvo k tomu, aby s péčí řádného hospodáře užívalo sdružené pozemky pro plnění všech úkolů.

(3) Družstvo může zejména

- a) provádět na sdružených pozemcích úpravy potřebné k zajištění nebo zvýšení zemědělské výroby,
- b) měnit podstatu sdružených pozemků a čerpat z ní,
- c) zřizovat na sdružených pozemcích stavby potřebné pro činnost družstva včetně obytných domů.

(4) Veškeré porosty na sdružených pozemcích jsou ve vlastnictví družstva.

(5) Družstvo má právo domáhat se ochrany proti neoprávněným zásahům do jeho práva družstevního užívání; toto právo nezaniká uplynutím času.

#### § 61

##### Přenechání sdružených pozemků

(1) V odůvodněných případech může družstvo na základě usnesení členské schůze (sboru zástupců) přenechat k užívání písemnou smlouvou

- a) sdružené pozemky jiné zemědělské organizaci nebo společnému podniku,
- b) sdružené lesní pozemky organizaci lesního hospodářství,
- c) sdružené rybníky s chovem ryb organizaci státního rybářství, popřípadě rybářského svazu,
- d) sdružené pozemky, na nichž byly nebo mají být zřízeny malé vodní elektrárny, socialistické organizaci nebo občanovi.

(2) Pro užívání sdružených pozemků socialisti-

#### § 62

##### Vrácení sdružených pozemků

(1) Smlouvu o přenechání sdružených pozemků k užívání lze vypovědět s roční výpovědní lhůtou ke dni 31. prosince běžného roku, nestanoví-li smlouva něco jiného.

(2) Pozemek, na kterém byla zřízena po dobu užívání trvalá stavba, zůstává v užívání organizace, která stavbu zřídila, pokud se družstvo a tato organizace nedohodnou jinak.

#### § 63

##### Dočasné užívání sdružených pozemků

(1) Sdružené pozemky nevhodné pro socialistickou zemědělskou velkovýrobu může družstvo na základě usnesení členské schůze (sboru zástupců) přenechat písemnou smlouvou do dočasného užívání v tomto pořadí

- a) členům nebo pracovníkům družstva k zemědělskému využití,
- b) státní nebo družstevní organizaci k zemědělskému, výjimečně i k nezemědělskému využití,
- c) společenské organizaci k zemědělskému využití,
- d) jiným občanům k zemědělskému využití.

(2) Členům a pracovníkům družstva a jiným občanům nelze přenechat k dočasnému užívání sdružené lesní pozemky, sdružené vodní plochy a rybníky s chovem ryb.

(3) Uživatel, jemuž byly přenechány pozemky do dočasného užívání k zemědělskému využití, může na nich provádět úpravy a zřizovat na nich dočasné stavby potřebné z hlediska zemědělského využití jen s předchozím souhlasem družstva. Souhlas družstva je podkladem, bez něhož nemůže stavební úřad vydat územní rozhodnutí, stavební povolení nebo sdělení, že proti provedení stavby nemá námitek.<sup>5)</sup> Porosty (kultury), které v době dočasného užívání na pozemku vzešly, jsou majetkem uživatele.

(4) Ve smlouvě o přenechání pozemku k dočasnému užívání může být dohodnuta i přiměřená úplata a způsob majetkového vypořádání po skončení dočasného užívání.

(5) Dočasné užívání skončí uplynutím doby, na kterou bylo sjednáno. Není-li doba sjednána, skončí uplynutím doby, v níž bylo anebo mohlo být dosaženo účelu, ke kterému byl pozemek do dočasného užívání přenechán. Užívání může skončit výpovědí s šestiměsíční výpovědní lhůtou k 31. pro-

<sup>5)</sup> § 39, § 57 odst. 2 a § 66 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

sinci běžného roku, pokud obecně závazný právní předpis nebo dohoda účastníků nestanoví jinak.

(6) Družstvo od smlouvy odstoupí v případě, že uživatel užívá pozemek v rozporu s tím, co bylo sjednáno.

(7) Ke dni skončení užívání je uživatel povinen uvést pozemek do původního stavu, nevyplývá-li ze smlouvy o přenechání pozemku do dočasného užívání nebo z pozdějšího ujednání něco jiného; přitom je nutno dbát, aby nedocházelo k neodůvodněným hospodářským ztrátám.

#### § 64

##### Zánik práva družstevního užívání

(1) Právo družstevního užívání zaniká převodem nebo přechodem sdruženého pozemku do socialistického společenského vlastnictví.

(2) Ke smlouvě o převodu vlastnictví sdruženého pozemku je třeba souhlasu družstva; to nepatří, jde-li o darování pozemku státu anebo družstvu, které má k tomuto pozemku právo družstevního užívání.

(3) K pozemku v družstevním užívání, který je podle zvláštních předpisů<sup>6)</sup> určen k zastavění, se družstvo může ve prospěch současného vlastníka sdruženého pozemku vzdát práva družstevního užívání po předchozím souhlasu okresního národního výboru, pokud pozemek vzhledem ke svému určení a výměře by mohl být předmětem práva osobního užívání.<sup>7)</sup> Takto se může družstvo vzdát práva družstevního užívání jen k jednomu pozemku ve prospěch vlastníka. Ve prospěch spoluvlastníků se může družstvo vzdát jen jednoho pozemku v družstevním užívání.

(4) Družstvo je povinno zánik práva družstevního užívání podle odstavce 3 ohlásit orgánu geodézie a kartografie.

#### § 65

##### Převod budov

(1) Hospodářskou budovu nebo jinou stavbu (dále jen „hospodářská budova“), kterou družstvo již nepotřebuje, může bezplatně převést na člena, který ji odevzdal do vlastnictví družstva, popřípadě na vlastníka pozemku zastavěného hospodářskou budovou. Převodem hospodářské budovy do vlastnictví nabyvatele zaniká právo družstevního užívání k pozemku zastavěnému touto hospodářskou budovou.

(2) Byla-li hospodářská budova na náklady družstva zhodnocena, je nabyvatel povinen poskytnout družstvu náhradu odpovídající účelnému a trvalému zhodnocení podle stavu v době převodu

hospodářské budovy. Byla-li poskytnuta náhrada za hospodářskou budovu odevzdanou do vlastnictví družstva, musí být nabyvatelem tato náhrada družstvu vrácena.

#### § 66

##### Záhumenkové hospodářství

(1) Družstvo může přidělit svým členům, především pracujícím v zemědělské prvovýrobě, záhumenek v maximální výměře 0,25 ha zemědělské půdy na člena (včetně výměry speciálních kultur); v horských nebo podhorských oblastech nejvýše 0,50 ha zemědělské půdy, z toho nejvýše 0,25 ha orné půdy (včetně výměry speciálních kultur). Do výměry záhumenku se započítává i výměra nesdružené zahrady.

(2) Přidělování záhumenků nesmí být na úkor stávající výměry družstvem obdělávané půdy. Součástí záhumenku nesmí být lesní pozemky, vodní plochy a rybníky s chovem ryb.

(3) Bližší podmínky o přidělování záhumenku a o jeho výměře, dále podmínky o prodeji zemědělských výrobků členům a pracovníkům družstva, popřípadě počty a druhy hospodářských zvířat, které člen nebo pracovník může chovat, určí stanovy tak, aby obhospodařování záhumenku a chov hospodářských zvířat nebyly na úkor plnění členských, popřípadě pracovních povinností.

## Č Á S T Š E S T Á

### ZÁKLADNÍ FORMY DRUŽSTEVNÍ SPOLUPRÁCE

#### § 67

##### Smlouva o družstevní spolupráci

(1) Spolupráce mezi družstvy navzájem a mezi družstvy a dalšími socialistickými organizacemi (§ 3) se organizuje smlouvami o družstevní spolupráci (dále jen „smlouva“).

(2) Organizace, které uzavřely smlouvu, odpovídají za společnou činnost z této smlouvy vyplývající, a to podle poměru velikosti podílů nebo vkladů. O hospodářský prospěch se dělí podle poměru velikosti podílů nebo vkladů a podle rozsahu činnosti, kterou přispěly k dosažení tohoto výsledku.

(3) Smlouva vzniká, dojde-li k dohodě o celém jejím obsahu. Smlouva musí být uzavřena písemně.

(4) Ke změně smlouvy je třeba souhlasu všech zúčastněných organizací; tohoto souhlasu je třeba i při odstoupení některé ze zúčastněných organizací od smlouvy.

(5) K uzavření smlouvy družstvem je třeba

<sup>6)</sup> Zákon č. 50/1976 Sb.

<sup>7)</sup> § 199, 200 a § 490 odst. 2 občanského zákoníku.

předchozího souhlasu členské schůze (sboru zástupců).

### **Společný podnik**

#### **§ 68**

#### **Smlouva o založení společného podniku**

(1) Smlouva o založení společného podniku musí obsahovat

- a) názvy a sídla zúčastněných organizací,
- b) název a sídlo společného podniku,
- c) předmět činnosti a vnitřní organizaci společného podniku,
- d) práva a povinnosti zúčastněných organizací,
- e) formu a výši členských podílů (vkladů) zúčastněných organizací,
- f) ustanovení o úhradě nákladů spojených s předmětem činnosti, způsob rozdělení zisku nebo jiného hospodářského prospěchu, popřípadě ustanovení o úhradě ztráty společného podniku,
- g) vypořádání závazků při zániku společného podniku nebo při odstoupení některé ze zúčastněných organizací od smlouvy.

(2) Pro vznik a hospodaření společného podniku platí § 11 odst. 2 a 3, § 14, 15, 16 a § 55 odst. 2 přiměřeně.

#### **§ 69**

Společný podnik je právnickou osobou; vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

#### **§ 70**

#### **Orgány společného podniku**

Orgány společného podniku jsou

- a) představenstvo,
- b) předseda,
- c) kontrolní a revizní komise.

#### **§ 71**

#### **Představenstvo**

(1) Představenstvo společného podniku je složeno z členů, jimiž jsou zástupci zúčastněných organizací, předseda a zástupci pracovního kolektivu společného podniku.

(2) Několik zúčastněných organizací se ve smlouvě může dohodnout, že je v představenstvu bude zastupovat jeden zástupce. V takovém případě má tento zástupce tolik hlasů, kolik zúčastněných organizací zastupuje.

#### **§ 72**

#### **Působnost představenstva**

(1) Představenstvo společného podniku zejména

- a) volí a odvolává tajným hlasováním předsedu a

dvě třetiny členů kontrolní a revizní komise společného podniku ze zúčastněných organizací,

- b) schvaluje pětileté a roční hospodářské plány společného podniku a koncepce rozvoje společného podniku,
- c) schvaluje roční účetní závěrku a majetkové vypořádání společného podniku se zúčastněnými organizacemi,
- d) schvaluje jednací řád představenstva a kontrolní a revizní komise a pracovní řád společného podniku,
- e) uděluje souhlas předsedovi k uzavření kolektivní smlouvy.

(2) Představenstvo společného podniku rozhoduje usnesením za účasti nejméně dvou třetin svých členů; k platnosti usnesení podle odstavce 1 je třeba souhlasu tří pětin přítomných členů, v ostatních případech nadpoloviční většiny, pokud smlouva nestanoví něco jiného.

#### **§ 73**

#### **Pracovní kolektiv společného podniku**

(1) Pracovní kolektiv společného podniku tvoří pracovníci, kteří v něm konají práce v pracovním poměru, s výjimkou vedlejšího pracovního poměru.

(2) Zástupci pracovního kolektivu společného podniku musí tvořit jednu třetinu představenstva a kontrolní a revizní komise. Jsou voleni pracovním kolektivem společného podniku z jeho řad tajným hlasováním. Funkční období zástupců pracovního kolektivu v orgánech společného podniku je pět let, pokud smlouva nestanoví období kratší.

(3) O hlasování pracovního kolektivu platí § 38 odst. 5 přiměřeně.

#### **§ 74**

#### **Předseda**

(1) V čele společného podniku je předseda, který řídí činnost společného podniku a je za ni a za její výsledky odpovědný představenstvu.

(2) Předseda jako statutární orgán společného podniku jedná jeho jménem ve všech věcech.

(3) Předseda řídí jednání představenstva a zajišťuje plnění jeho usnesení. Je povinen pravidelně informovat o své činnosti kolektivní orgány společného podniku.

(4) Předsedu zastupuje v době jeho nepřítomnosti místopředseda volený představenstvem z pracovníků společného podniku.

#### **§ 75**

#### **Kontrolní a revizní komise**

(1) Kontrolní a revizní komise společného

podniku kontroluje jeho veškerou hospodářskou a sociální činnost. Projednává a vyřizuje stížnosti pracovníků společného podniku.

(2) Kontrolní a revizní komise společného podniku odpovídá za svou činnost představenstvu a podává mu zprávy o své činnosti.

(3) Kontrolní a revizní komise společného podniku je povinna provést roční revizi hospodářské a sociální činnosti společného podniku a roční účetní závěrky.

(4) Činnost kontrolní a revizní komise řídí a organizuje její předseda. Předsedu volí kontrolní a revizní komise ze svých řad na období pěti let. Je oprávněn účastnit se jednání představenstva.

#### § 76

Práci ve společném podniku vykonávají jeho pracovníci v pracovním poměru nebo na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

#### Kooperační sdružení

#### § 77

(1) Smlouva o kooperačním sdružení, podle které se sdružují prostředky, popřípadě činnosti zúčastněných organizací, musí obsahovat

- a) názvy a sídla zúčastněných organizací,
- b) účel sdružení a činnost, která je předmětem sdružení, a způsob jejího provádění,
- c) práva a povinnosti zúčastněných organizací, výši jejich podílů (vkladů), kterými přispívají k úhradě nákladů spojených s výkonem dohodnuté činnosti, popřípadě ustanovení o způsobu řízení a správě sdružených prostředků,
- d) důsledky porušení smluvních povinností a způsob vypořádání závazků po zániku smlouvy o kooperačním sdružení.

(2) Sdružováním prostředků a činností nesmí být vytvářen nežádoucí monopol; pokud smlouvou o kooperačním sdružení by vznikl takový monopol, je smlouva neplatná.

(3) Smlouva o kooperačním sdružení zaniká

- a) dosažením účelu, k němuž byla uzavřena nebo stalo-li se dosažení tohoto cíle nemožným,
- b) uplynutím doby, na kterou byla uzavřena,
- c) dohodou zúčastněných organizací,
- d) z jiných důvodů uvedených v této smlouvě.

#### ČÁST SEDMÁ

#### § 78

#### Svaz družstevních rolníků

(1) Svaz družstevních rolníků (dále jen „Svaz“) je dobrovolnou společenskou organizací

sduženou v Národní frontě, která rozvíjí svou činnost v zájmu zajištění sociálně ekonomického a společenského poslání družstev, politické, pracovní a společenské aktivity jejich členů a v oblasti péče o jejich pracovní a životní podmínky.

(2) Družstvo, jehož členská schůze rozhodla o vstupu do Svazu, je jeho základní organizací. Orgány družstva jsou zároveň orgány této základní organizace.

(3) Návrhy obecně závazných právních předpisů týkající se základních otázek hospodářské politiky družstev, důležitých práv a povinností a pracovních vztahů jejich členů, jakož i sociální, kulturní a zdravotní péče o členy, projednávají příslušné ústřední orgány se Svazem.

#### ČÁST OSMÁ

#### USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

#### § 79

#### Sdružování pozemků

(1) Členové sdruží ke společnému družstevnímu hospodaření veškeré pozemky (včetně lesních pozemků, vodních ploch a rybníků s chovem ryb), které vlastní nebo na kterých hospodaří v době vstupu do družstva, jakož i pozemky, které získají později za trvání členství.

(2) Povinnost sdružit pozemky vzniká dnem vzniku členství. V případě sjednání zkušební doby v dohodě o pracovních podmínkách však až jejím uplynutím, pokud v ní nebylo členství zrušeno.

(3) Ke společnému družstevnímu hospodaření se nesdružují

- a) pozemky, které jsou v užívání družstva nebo jiné socialistické zemědělské organizace již v době vstupu člena do družstva,
- b) pozemky zastavěné obytnými budovami, hospodářskými budovami spolu s nádvořím, pokud družstvo tyto budovy nepřevzalo, jakož i zahrady v zastavěném území obce, jejichž výměra nepřesahuje 0,10 ha. Stanovy mohou určit, za jakých podmínek nepodléhá sdružení zahrada přesahující tuto výměru.

#### § 80

(1) Pokud je tímto zákonem v členských a pracovních vztazích stanovena forma právního úkonu, je právní úkon při jejím nedodržení neplatný.

(2) Cizinec nebo osoba bez státní příslušnosti se může stát členem družstva po udělení povolení k trvalému pobytu na území Československé socialistické republiky.

[3] Členství v družstvu zaniká cizinci nebo osobě bez státní příslušnosti, pokud k jeho skončení nedošlo jiným způsobem,

- a) dnem, kterým se má skončit jeho pobyt na území Československé socialistické republiky podle vykonatelného rozhodnutí o odnětí povolení k pobytu,
- b) dnem, kterým nabyl právní moci rozsudek ukládající této osobě trest vyhoštění z území Československé socialistické republiky.

## § 81

### Přechodná ustanovení

[1] Pokud dále není uvedeno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé před 1. červencem 1988; vznik těchto právních vztahů, jakož i nároky z nich vzešlé před 1. červencem 1988 se však posuzují podle dosavadních předpisů.

[2] Smířcí řízení zahájené před účinností tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

[3] Platnost vlastních stanov družstva, vlastního pracovního, organizačního a jednacího řádu zaniká přijetím nových stanov, nejpozději však dne 31. března 1989.

[4] Družstva a další socialistické organizace, které zřídily společné zemědělské podniky nebo uzavřely smlouvy o kooperačním sdružení podle dřívějších předpisů, upraví příslušné smlouvy a zabezpečí, aby orgány společného podniku odpovídaly ustanovením tohoto zákona, nejpozději do 31. března 1989.

[5] Do doby, než bude ustavena rozhodčí komise, její působnost vykonává představenstvo.

## § 82

[1] Vláda Československé socialistické republiky upraví nařízením finanční hospodaření družstev a společných podniků.

[2] Federální ministerstvo zemědělství a výživy po projednání se Svazem, ministerstvy zemědělství a výživy republik a příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí upraví obecně závaznými právními předpisy

- a) zásady odměňování a pravidla usměrňování prostředků na odměny a mzdy v družstvech a společných podnicích,
- b) zásady pro prodej některých zemědělských výrobků členům, popřípadě pracovníkům družstev.

## § 83

### Zrušovací ustanovení

[1] Zrušují se

1. zákon č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví, ve znění zákona č. 111/1984 Sb.;
2. nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 137/1975 Sb., kterým se vydávají Vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev a upravuje postup při vypracování a schvalování stanov družstva, jejich změn a doplňků;
3. část II a III nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 138/1975 Sb., kterým se provádějí některá ustanovení zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví;
4. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 159/1975 Sb., o spolupráci v zemědělství a jejích formách, ve znění vyhlášky č. 100/1983 Sb. a vyhlášky č. 25/1986 Sb.;
5. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 160/1975 Sb., o smířcím řízení v jednotných zemědělských družstvech;
6. směrnice federálního ministerstva zemědělství a výživy č. j. FM 01-668/13/75 o postupu při přechodu jednotného zemědělského družstva do státní zemědělské organizace (reg.) — částka 24/1976 Sb.;
7. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy č. j. FM 015-681/1976, kterým se vydávají vzory organizačního, jednacího a pracovního řádu jednotného zemědělského družstva (reg.) — částka 18/1977 Sb.

[2] S účinností od 1. ledna 1989 se zrušují

1. nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 140/1985 Sb., o zásadách financování a finančního hospodaření jednotného zemědělského družstva;
2. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 137/1979 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zemědělském družstevnictví o dovozené a hmotné odpovědnosti členů jednotných zemědělských družstev;
3. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy a předsedy Státní banky československé č. 120/1985 Sb., o financování reprodukce základních prostředků v jednotných zemědělských družstvech a společných zemědělských podnicích;
4. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 121/1985 Sb., o financování neinvestičních výdajů na rozvoj vědy a techniky v jednotných zemědělských družstvech a společných zemědělských podnicích;
5. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 24/1986 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb jednotného zemědělského družstva;

6. vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 26/1986 Sb., o rezervním fondu v jednotných zemědělských družstvech a společných zemědělských podnicích;
7. směrnice federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 041-2003/85 o financování oběžných prostředků v jednotných zemědělských družstvech a společných zemědělských podnicích (reg.) — částka 1/1986 Sb.;
8. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-183/13/73 k usměrňování vývoje odměn za práci a poskytování zemědělských výrobků v jednotných zemědělských družstvech (reg.) — částka 8/1974 Sb.;
9. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-1422/81 o poskytování odměn při významných pracovních a životních výročních členům jednotných zemědělských družstev (reg.) — částka 20/1982 Sb.;
10. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-625/1983 o závodním stravování v jednotném zemědělském družstvu (reg.) — částka 29/1983 Sb.;
11. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-1721/85 o odměňování členů a pracovníků vykonávajících dělnické pracovní činnosti v jednotných zemědělských družstvech (reg.) — částka 5/1986 Sb.;
12. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-1722/85 o odměňování členů a pracovníků vykonávajících technickohospodářské funkce v jednotných zemědělských družstvech (reg.) — částka 5/1986 Sb.;
13. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-1687/85 o usměrňování prostředků na odměňování za práci v jednotných zemědělských družstvech (reg.) — částka 5/1986 Sb.;
14. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-1968/85 o usměrňování mzdových prostředků ve společných zemědělských podnicích a melioračních družstvech (reg.) — částka 5/1986 Sb.;
15. výnos federálního ministerstva zemědělství a výživy čj. FM 01-2115/85 o poskytování ročních odměn vedoucím funkcionářům a některým vedoucím odborným pracovníkům v jednotných zemědělských družstvech (reg.) — částka 5/1986 Sb.

## § 84

## Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

## 91

## NAŘÍZENÍ VLÁDY

## Československé socialistické republiky

ze dne 12. května 1988,

**kterým se mění a doplňuje nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 35/1979 Sb.,  
o úplatách ve vodním hospodářství**

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 44 a 45 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon):

## Čl. I

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, se mění a doplňuje takto:

## 1. § 4 až 7 zní:

## „§ 4

Povinnost platit úplaty se nevztahuje na odběry:

- a) pro veřejné vodovody,
- b) pro zásobování sídlišť nebo veřejných vodovodů ze zařízení odebírajících organizací, jsou-li tyto odběry zvlášť měřeny,
- c) pro účely, pro něž je použití pitné vody stanoveno zvláštními předpisy,<sup>5)</sup> jsou-li tyto odběry zvlášť měřeny; při odběrech používaných k více účelům, které nelze samostatně měřit, se změří celkové množství odebrané vody a množství vody, na které se povinnost platit úplaty nevztahuje, se určí podle ročních směrných čísel spotřeby vody,<sup>5a)</sup>
- d) pro potřeby ozbrojených sil Československé socialistické republiky a ozbrojených spojeneckých sil na území vojenských újezdů,
- e) při jímání podzemních vod, které nejsou použity k provozním účelům organizace,

- f) z umělých infiltrací povrchové vody, pokud vlastní odběr povrchové vody podléhá úplatě,
- g) geotermálních podzemních vod pro jejich energetické využití,
- h) v případech, v nichž není z vodohospodářského hlediska podle určení ústředního vodohospodářského orgánu republiky účelné užití podzemní vody jako pitné; jednotlivé případy určí tento orgán na základě prokázané potřeby a na časově omezenou dobu.

## § 5

Úplata činí Kčs 2,— za 1 m<sup>3</sup> odebrané podzemní vody.

## § 6

Nemá-li odebírající organizace povinnost měřit odběry vodoměry,<sup>6)</sup> je povinna o odběrech vést evidenci a mít k dispozici dokumentaci o jejich výši a časovém rozložení. Neprokáže-li odebírající organizace touto dokumentací množství odběru, stanoví se úplata na základě množství odběru uvedeného v povolení vodohospodářského orgánu k tomuto odběru.

## § 7

[1] Odebírající organizace je povinna oznámit správci toků každoročně do 31. října celkové množství odběrů pro příští rok s uvedením jednotlivých odběrů [dále jen „oznámení“]. V oznámení uvede též odběry, na něž se nevztahuje povinnost platit úplaty podle § 4.

<sup>5)</sup> § 7 a 8 vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 45/1966 Sb., o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek.

<sup>5a)</sup> Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR č. 144/1978 Sb., o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích.

Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství SSR č. 154/1978 Sb., o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích.

<sup>6)</sup> Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR č. 63/1975 Sb., o povinnostech organizací podávat zprávy o zjištění podzemních vod a oznamovat údaje o jejich odběrech.

Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství SSR č. 170/1975 Sb., o povinnostech organizací podávat zprávy o zjištění podzemních vod a oznamovat údaje o jejich odběru.

(2) Dojde-li k povolení odběru až po uplynutí termínu pro oznámení, je odebírající organizace povinna předložit oznámení do dvou měsíců ode dne, kdy došlo k prvnímu odběru.

(3) Správce toků vypočte zálohu na úplatu pro následující rok a oznámí její výši odebírající organizaci do 30. listopadu. Záloha na úplatu je splatná do 30. září běžného roku.

(4) Odebírající organizace je povinna oznámit správci toků do 15. února údaje o skutečném množství odběrů za předchozí rok.<sup>6)</sup>

(5) Správce toků vypočte roční úplatu podle skutečného množství odběrů a vyúčtuje nedoplatky nebo přeplatky za předchozí rok do 31. března. Nedoplatky a přeplatky jsou splatné do 15 dnů ode dne doručení vyúčtování.

(6) Neprovede-li odebírající organizace úhradu plateb podle odstavců 3 a 5, je povinna za každý den prodlení zaplatit poplatek z prodlení ve výši 1 promile z částky včas nezaplacené. Totéž platí pro vrácení přeplatku správcem toků.“

2. § 8 odst. 1 zní:

„(1) Organizace, které vypouštějí do povrchových vod odpadní vody (dále jen „vypouštějící organizace“) obsahující znečištění v ukazatelích uvedených v části A přílohy, jsou povinny za vypouštění těchto vod platit správcům toků úplatu podle množství znečišťujících látek v odpadních vodách a podle míry způsobeného zhoršení jakosti vody ve vodním toku.“

3. § 9 zní:

„§ 9

(1) Úplatu za vypouštění odpadních vod do povrchových vod tvoří základní úplata a přírážka k základní úplatě (dále jen „přírážka“).

(2) Úplata se neplatí za vypouštění odpadních vod,

a) v nichž množství znečišťujících látek nepřesahuje u biochemické spotřeby kyslíku (dále jen „BSKs“) . . . . . 3 t/rok, u nerozpuštěných látek . . . . . 10 t/rok,

b) v nichž množství znečišťujících nerozpuštěných látek v tunách za rok je menší než desetinasobek zpoplatněného množství BSKs v tunách za rok; placení úplaty za množství BSKs nad množství uvedené v písmenu a) tím není dotčeno,

c) jejichž koncentrace znečištění a množství znečišťujících látek nepřesahuje

|  |                           |                                     |
|--|---------------------------|-------------------------------------|
|  | koncentrace<br>znečištění | množství<br>znečišťujících<br>látek |
|--|---------------------------|-------------------------------------|

|                                      |            |                 |
|--------------------------------------|------------|-----------------|
| u ropných látek                      | 5 mg/l     | a 1 t/rok,      |
| u zjevné acidity<br>nebo alkality    | 0,5 mmol/l | a 500 kmol/rok, |
| u rozpuštěných<br>anorganických solí | 1000 mg/l  | a 20 t/rok,     |

d) vznikajících při využití zdrojů geotermálních vod v zemědělské rostlinné výrobě,

e) v nichž je znečištění stejné nebo menší než znečištění povrchových vod, do nichž se odpadní vody vypouštějí.

(3) Přírážku neplatí

a) rozpočtové organizace,

b) organizace, které provozují čistírnu odpadních vod a nepřekračují hodnoty ukazatelů přípustného stupně znečištění vod<sup>6a)</sup> stanovené vodohospodářským orgánem,

c) organizace vypouštějící odpadní vody do jiných povrchových vod než vodních toků.

(4) V případech, kdy odběr i vypouštění se týká stejného vodního toku, správce toků na žádost vypouštějící organizace přihledne k jakosti odebrané povrchové vody při výpočtu základní úplaty v ukazateli znečištění rozpuštěné anorganické soli a při výpočtu přírážky ve všech ukazatelích znečištění.

(5) V případech, kdy vypouštějící organizace platí základní úplatu současně za znečištění v ukazatelích BSKs a ropné látky, správce toků na její žádost odečte od celkového množství BSKs podíl BSKs připadající na ropné látky.“

4. § 10 odst. 2 a 3 zní:

„(2) Dokumentaci uvedenou v odstavci 1 lze k výpočtu základní úplaty použít, pokud obsahuje potřebné údaje, zabezpečuje zneškodňování vypouštěných látek v odpadních vodách způsobem odpovídajícím současnému stavu technického pokroku<sup>7a)</sup> a není starší 2 let, ledaže podle ní výstavba čistícího zařízení byla již zahájena; dokumentace zařízení k odstraňování znečištění odpadních vod ropnými látkami se však použije jen tehdy, lze-li podle ní zabezpečit snížení koncentrace znečištění odpadních vod pod hodnotu 5 mg/l.

(3) Způsob výpočtu základní úplaty je stanoven v části B přílohy.“

5. V § 10 odst. 6 se jednotka „mval/l“ nahrazuje jednotkou „mmol/l“.

<sup>6a)</sup> Nařízení vlády ČSR č. 25/1975 Sb., kterým se stanoví ukazatele přípustného stupně znečištění vod.

Nařízení vlády SSR č. 30/1975 Sb., kterým se stanoví ukazatele přípustného stupně znečištění vod.

<sup>7a)</sup> § 23 odst. 1 a 2 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).

6. § 11 zní:

„§ 11

(1) Výše přírážky závisí na míře zhoršení jakosti vody ve vodním toku způsobené odpadními vodami. Způsob výpočtu přírážky je stanoven v části C přílohy.

(2) Na žádost vypouštějící organizace může správce toků upravit vypočtenou přírážku za vypouštění odpadních vod obsahujících znečištění ve všech nebo jen v některých ukazatelích znečištění, nejvýše však odečtením jedné desetiny za každý z těchto důvodů:

- a) jde-li o vypouštění zbytkového znečištění při čištění odpadních vod,
- b) zlepšili-li se vypouštěním odpadních vod vodo- hospodářské podmínky využití vodního toku,
- c) je-li zajištěno krátkodobé vyrovnání nebo zrovnoměrnění odtoku odpadních vod zvláštním, k tomu účelu provedeným zařízením nebo opatřením,
- d) je-li technickým zařízením zajištěno okamžité smísení vypouštěných odpadních vod s vodou vodního toku.

(3) Za vypouštění odpadních vod do vodárenského toku nebo vodního toku v jeho povodí<sup>a)</sup> může činit přírážka nejvýše 200 % základní úplaty. Přírážka za vypouštění odpadních vod do ostatních vodních toků může činit nejvýše 100 % základní úplaty.

(4) Za vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací se přírážka stanoví ve výši 20 % z částky vypočtené podle odstavce 1 a upravené podle odstavců 2 a 3.

(5) Na žádost vypouštějící organizace správce toku sníží přírážku vypočtenou a upravenou podle předchozích odstavců na polovinu v těch případech, kdy vypouštějící organizace buduje čistírnu odpadních vod nebo jiné obdobné zařízení investičního charakteru ke snížení znečištění odpadních vod na hodnoty povolené vodo- hospodářským orgánem; takto snížená přírážka se platí ode dne určeného správcem toků až do plánovaného termínu dokončení výstavby.

(6) Vypouštějící organizace přírážku nezahrnují do kalkulace cen.“

7. V § 12 odst. 1 se v úvodní větě slova „do 31. srpna“ nahrazují slovy „do 31. října“.

8. V § 12 odst. 1 písmena d) a e) zní:

- „d) množství ropných látek v mg/l odpadní vody, v kg za den a v tunách za rok,  
e) velikost hodnoty zjevné acidity nebo zjevné

alkality v odpadních vodách v mmol/l a kmol za den a za rok.“

9. V § 12 odst. 3 se na konci připojuje věta: „Stanovení všech ukazatelů znečištění se provádí ze slévaného vzorku po jeho dokonalém promísení (homogenizovaný vzorek).“

10. V § 12 se vypouští odstavce 4.

11. V § 13 odst. 3 se slova „do 30. září“ nahrazují slovy „do 30. listopadu“.

12. V § 13 odst. 5 se slova „do 31. března“ nahrazují slovy „do 15. února“.

13. V § 15 se vypouštějí slova „podle části třetí“.

14. Příloha k nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, zní:

„PŘÍLOHA

A. Ukazatelé znečištění

- a) Organické látky charakterizované biochemickou spotřebou kyslíku (BSK<sub>5</sub>), tj. množstvím kyslíku spotřebovaného k aerobnímu biochemickému rozkladu organických látek obsažených ve vodě po dobu pěti dnů při standardních podmínkách.
- b) Nerozpuštěné látky jsou látky, které se stanoví filtrací vody a vysoušením zbytku na filtru při 105 °C do konstantní hmotnosti.
- c) Ropné látky jsou látky vyextrahovatelné z vody bez polárních látek, které se z extraktu oddělí standardizovaným způsobem.
- d) Zjevná alkalita a zjevná acidita jsou zvláštními případy neutralizační kapacity vody. Alkalita je schopnost některých součástí obsažených ve vodě vázat silné kyseliny. Zjevná alkalita je podíl alkality, který odpovídá množství kyseliny potřebné ke snížení pH na 8,3. Acidita je schopnost některých součástí obsažených ve vodě vázat silné zásady. Zjevná acidita je podíl acidity, který odpovídá množství zásady potřebné ke zvýšení hodnoty pH na 4,5.
- e) Rozpuštěné anorganické soli jsou látky, které zbudou ve filtrátu vzorku vody po odpaření, vysušení a vyžihání při 600 °C do konstantní hmotnosti. Stanovení ukazatelů se provádí podle ČSN 83 0540 Chemický a fyzikální rozbor odpadních vod, část 9 (BSK<sub>5</sub>), část 3 (nerozpuštěné látky

<sup>a)</sup> Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR č. 28/1975 Sb., kterou se určují vodárenské toky a jejich povodí a stanoví seznam vodo- hospodářsky významných vodních toků.

Vyhláška ministersva lesního a vodního hospodářství SSR č. 10/1977 Sb., kterou se určují vodárenské toky a jejich povodí a stanoví seznam vodo- hospodářsky významných toků.

a rozpuštěné soli), část 4 (ropné látky) a část 7 (zjevná acidita nebo zjevná alkalita).

#### B. Způsob výpočtu základní úplaty za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

##### a) Výpočet základní úplaty podle nákladů na konkrétní způsob čištění (podle dokumentace)

1. Základní úplata je součinem sazby a množství ročních znečištění.
2. Z přípravné nebo projektové dokumentace, popřípadě z jiných techniko-ekonomických podkladů, které tuto dokumentaci doplňují, pokud je možné je použít za podklad pro stanovení ročních úplat (§ 10 odst. 2 nařízení vlády), se stanoví sazba jako podíl ročních úplných vlastních nákladů zařízení určeného k odstranění znečištění odpadních vod a ročního množství znečištění odstraňovaného provozem čistícího zařízení.
3. Slouží-li jedno čistící zařízení k čištění odpadních vod obsahujících znečištění ve více ukazatelích, musí dokumentace obsahovat technicky zdůvodněné rozdělení úplných vlastních nákladů podle jednotlivých ukazatelů znečištění; není-li takové rozdělení možné, stanoví se sazba pouze pro rozhodující ukazatel znečištění, který určí správce toků.
4. Sazby se stanoví za vypouštění odpadních vod s ukazateli znečištění BSK<sub>5</sub>, nerozpuštěné látky, ropné látky a rozpuštěné anorganické soli v Kčs za 1 tunu a s ukazatelem znečištění zjevná acidita nebo zjevná alkalita v Kčs za 1 kmol.
5. Sazby se zaokrouhlují na tři desetinná místa.

##### b) Výpočet základní úplaty podle nákladů na obecně použitelný způsob čištění (obecným způsobem)

1. Výše základní úplaty za vypouštění odpadních vod s ukazateli znečištění BSK<sub>5</sub> a nerozpuštěné látky se stanoví výpočtem z těchto vztahů:
  - s ukazatelem znečištění BSK<sub>5</sub>  

$$U = 21,5 \times Z^{0,8265}$$
  - s ukazatelem znečištění nerozpuštěné látky  

$$U = 2,34 \times Z^{0,7514}$$
 kde U je výše základní úplaty v tis. Kčs/rok a Z je množství znečištění podléhající placení úplat v tunách za rok
2. Výše základní úplaty pro odpadní vo-

dy s ukazateli znečištění ropné látky, rozpuštěné anorganické soli a zjevná acidita anebo zjevná alkalita se vypočte jako součin sazby uvedené v bodě 3—5 a množství ročních znečištění nebo množství vypouštěných odpadních vod.

3. Sazba pro výpočet základní úplaty za vypouštění odpadních vod s ukazatelem znečištění ropné látky činí:
  - nad 5 do 10 mg/l — 1,00 Kčs/m<sup>3</sup>
  - nad 10 do 20 mg/l — 1,50 Kčs/m<sup>3</sup>
  - nad 20 do 35 mg/l — 2,00 Kčs/m<sup>3</sup>
  - nad 35 do 50 mg/l — 2,50 Kčs/m<sup>3</sup>
  - nad 50 mg/l — 3,00 Kčs/m<sup>3</sup>.
4. Sazba pro výpočet základní úplaty za vypouštění odpadních vod s ukazatelem znečištění rozpuštěné anorganické soli činí:
  - 600,— Kčs/t při průtoku do 0,01 m<sup>3</sup>/sec
  - 300,— Kčs/t při průtoku nad 0,01 m<sup>3</sup>/sec do 0,1 m<sup>3</sup>/sec
  - 200,— Kčs/t při průtoku nad 0,1 m<sup>3</sup>/sec do 1,0 m<sup>3</sup>/sec
  - 150,— Kčs/t při průtoku nad 1,0 m<sup>3</sup>/sec do 10,0 m<sup>3</sup>/sec
  - 120,— Kčs/t při průtoku nad 10,0 m<sup>3</sup>/sec.
 Průtokem se rozumí třístapadesátipětidenční vodnost vodního toku v místě vypouštění odpadních vod (dále jen „Q355“). Je-li zaručený průtok vodního toku vyšší než průtok odpovídající Q355, vychází se při výpočtu z tohoto vyššího průtoku.
5. Sazba pro výpočet základní úplaty za vypouštění odpadních vod s ukazatelem znečištění zjevná acidita nebo zjevná alkalita činí 135,— Kčs/kmol zjevné acidity nebo zjevné alkality.

#### C. Způsob výpočtu přírážky k základní úplatě

Výše přírážky k základní úplatě je úměrná zhoršení jakosti vody ve vodním toku, které nastane vypouštěním odpadních vod, za které se platí základní úplata. Při výpočtu přírážky se vychází z bilance znečištění a Q355. Je-li zaručený průtok vodního toku vyšší nebo nižší než průtok odpovídající Q355, vychází se při výpočtu z tohoto vyššího nebo nižšího průtoku.

Jednotky zhoršení jakosti vody ve vodním toku činí pro odpadní vody s ukazateli znečištění:

- |                              |           |
|------------------------------|-----------|
| a) BSK <sub>5</sub>          | 0,25 mg/l |
| b) nerozpuštěné látky        | 0,50 mg/l |
| c) ropné látky               | 0,05 mg/l |
| d) ropné látky vypouštěné do |           |

- vodárenských toků a vod-  
ních toků v jejich povodí 0,01 mg/l  
e) rozpuštěné anorganické soli 5,00 mg/l  
f) zjevná acidita nebo zjevná  
alkalita 0,025 mmol/l.

Přirážka činí tolik procent základní úplaty, kolikrát je ve vypočteném zhoršení jakosti vody ve vodním toku v místě vypouštění odpadních vod obsažena jednotka zhoršení. Vypočtená přirážka se zaokrouhluje na celá procenta.

D. Výše základní úplaty i přirážky se zaokrouhluje na celé Kčs.“.

## Čl. II

Předseda vlády Československé socialistické republiky se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených tímto nařízením.

## Čl. III

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1989.

**Štrougal v. r.**

## 92

## NAŘÍZENÍ VLÁDY

## České socialistické republiky

ze dne 18. května 1988

## o podmínkách racionálního využívání ložisek nevyhrazených nerostů

Vláda České socialistické republiky nařizuje podle § 19 odst. 4 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (dále jen „zákon“):

## § 1

(1) Organizace, které dobývají ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž nebylo rozhodnuto, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství (dále jen „ložiska“), popřípadě, které vydobyté nerosty též upravují nebo zušlechťují,<sup>1)</sup> jsou povinny tato ložiska využívat racionálně a bezpečně. Racionálním využíváním se rozumí hospodárné a pokud možno úplné dobývání ložisek při dodržení těchto podmínek:

- a) dobývání zaměřit na využití všech ověřených nebo kvalifikovaně odhadnutých zásob ložiska na určeném území,<sup>2)</sup>
- b) postup dobývání určovat na základě známých geologických údajů, důlně technických podmínek ložiska a fyzikálně mechanických vlastností nerostů tak, aby bylo umožněno využití i těch zásob nerostů ložiska, které dočasně nejsou určeny k dobývání z technologických, technických nebo jiných důvodů,
- c) skrývkou nadloží provádět v ekonomicky zdůvodněném rozsahu, avšak v co nejkratším předstihu před dobýváním,
- d) skrývkový materiál ukládat pouze na určená místa tak, aby neomezoval využití zásob ložiska určených k dobývání a mohl být hospodárně využit k rekultivačním nebo jiným účelům; stejně postupovat při ukládání odpadového materiálu po úpravě nebo zušlechťování vydobytých nerostů,
- e) při určování délky těžební etáže, stěny řezu, stupně apod. (dále jen „těžební etáž“) zajistit, aby při plánovaném rozsahu dobývání by-

lo umožněno vydobytí i méně kvalitních částí ložiska,

- f) šířku, výšku, směr a sklon těžební etáže určovat s ohledem na fyzikálně mechanické vlastnosti nerostů; přitom zabezpečit stabilitu těžební etáže, bezpečnost provozu, jeho pracovníků a okolí, jakož i používání vhodných dobývacích a nakládacích strojů a dopravních zařízení,
- g) trhací práce, uskladňování a manipulaci s výbušninami provádět v souladu se stanoveným postupem dobývání při dodržování obecně závazných právních předpisů o výbušninách,<sup>3)</sup>
- h) ložisko dobývat zásadně shora dolů a po celé délce těžební etáže; dobývání z vody provádět rovnoměrně a do určené hloubky,
- i) jestliže se vydobyté nerosty též upravují nebo zušlechťují, zabezpečit jejich řádné využití vhodnými technologickými procesy, při nichž nedochází ke zbytečným ztrátám nebo znehodnocování nerostů,
- j) vydobyté, popřípadě upravené nebo zušlechťované nerosty uskladňovat odděleně podle druhu a kvality.

(2) Při dobývání ložiska není přípustný takový postup, kterým se znehodnocuje ložisko nebo omezuje, popřípadě ztěžuje jeho další využití, zejména výběrová těžba zaměřená jen na kvalitní částí ložiska.

## § 2

(1) Plán využívání ložiska obsahuje zejména

- a) postup a způsob provádění těžebních prací s údaji o zajištění podmínek racionálního využívání ložiska podle § 1,
- b) údaje o vydání a podmínkách územního rozhodnutí a povolení těžebních prací,<sup>4)</sup> popří-

<sup>1)</sup> § 3 písm. a) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

<sup>2)</sup> § 39 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

<sup>3)</sup> Zákon České národní rady č. 61/1988 Sb.

<sup>4)</sup> § 32 a 71 zákona č. 50/1976 Sb.

padě jiných rozhodnutí, podle zvláštních předpisů,<sup>5)</sup>

- c) polohopisnou a výškopisnou situaci v poměru 1:500, popřípadě 1:1000 a charakteristické řezy ložiskem s určením těžebních etází s vyznačením postupu dobývání.

(2) Jestliže to vyžaduje zajištění racionálního využívání ložiska nebo jiné závažné důvody, je organizace povinna vypracovat změnu plánu využívání ložiska.

### § 3

O těžebních pracích, jejich kontrole a usměrňování je organizace povinna vést dokumentaci. V dokumentaci se pravidelně zaznamenává a eviduje postup dobývání, množství a druh vydobytých nerostů, důležité důlně geologické a jiné provozní údaje, jakož i zjištění, příkazy a opatření týkající se využívání ložiska.

### § 4

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

**Adamec v. r.**

<sup>5)</sup> Např. zákon č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 75/1976 Sb. (úplné znění č. 124/1976 Sb.), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích.

## 93

## VYHLÁŠKA

## Úřadu pro normalizaci a měření

ze dne 6. června 1988

## o stanovených měřidlech

Úřad pro normalizaci a měření stanoví podle § 7 odst. 1 písm. g), h) a ch) a § 9 zákona č. 35/1962 Sb., o měrové službě:

## § 1

## Stanovení měřidel

(1) Úřad pro normalizaci a měření (dále jen „Úřad“) při stanovení vybraných provozních měřidel, podléhajících povinnému ověřování, vychází z potřeb národního hospodářství i mezinárodní spolupráce a projedná zařazení předmětných měřidel do této kategorie se zúčastněnými ústředními orgány. Zároveň určí dobu platnosti ověření těchto měřidel. Novému úřednímu ověření nepodléhají ta vybraná provozní měřidla, která jsou po uvedení do provozu používána k měření ve vnitřním provozním styku v organizaci, tj. pro neobchodní účely a v technologických procesech jako provozní měřidlo; toto omezení se však nevztahuje na měřidla umístěná v obchodních nebo pomocných obchodních místnostech anebo tam, kde význam měření vyžaduje úřední ověření.

(2) Úřad při stanovení hlavních podnikových etalonů, podléhajících povinnému úřednímu ověřování, vychází z potřeb národního hospodářství a projedná zařazení předmětných měřidel do této kategorie se zúčastněnými ústředními orgány. Zároveň určí dobu platnosti ověření těchto měřidel. U oborů měření významných z hlediska jakosti výroby, kde hlavní podnikové etalony nejsou takto stanoveny, může je stanovit příslušný ústřední orgán v dohodě s Úřadem.

(3) Veškerá měřidla mající vliv na množství a jakost výroby, na řízení a ochranu technologického procesu, na ochranu zdraví a bezpečnost i životní prostředí, pokud již nejsou stanovena jako

vybraná provozní měřidla nebo nejsou zařazena jako etalony hlavní nebo pracovní, se považují za provozní měřidla.

(4) Ostatní měřidla, zejména používaná jen pro pozorování změn fyzikálních veličin bez určení jejich hodnot, se považují za informativní měřidla.

## § 2

## Vyhlásování stanovených měřidel

(1) Vybraná provozní měřidla a hlavní podnikové etalony, včetně doby platnosti jejich ověření, vyhláší Úřad ve Věstníku Úřadu pro normalizaci a měření.

(2) Úřad dále vyhláší ve Věstníku Úřadu pro normalizaci a měření schválené státní etalony.

## Ustanovení přechodná a závěrečná

## § 3

Nově stanovené lhůty pro úřední ověřování vybraných provozních měřidel a hlavních podnikových etalonů začínají běžet teprve od prvního ověření měřidla provedeného v dosavadní lhůtě za účinnosti této vyhlášky.

## § 4

Zrušuje se vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření č. 59/1979 Sb., kterou se stanoví vybraná provozní měřidla, hlavní podnikové etalony a provozní měřidla (vyhláška o stanovených měřidlech).\*)

## § 5

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1989.

Předseda:

Ing. Hill CSc. v. r.

\*) Vybranými provozními měřidly a hlavními podnikovými etalony, na která je odkazováno ve vyhlášce Úřadu pro normalizaci a měření č. 61/1963 Sb., o zajišťování správnosti měřidel a měření, ve znění vyhlášky č. 102/1967 Sb., jako na měřidla uvedená v přílohách I a II, se rozumí měřidla vyhlášená Úřadem podle § 2 odst. 1 této vyhlášky; provozními měřidly, na která je odkazováno jako na měřidla uvedená v příloze III, se rozumí měřidla odpovídající § 1 odst. 3 této vyhlášky.

**OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**

Ministerstvo kultury České socialistické republiky

vydalo podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků umění, kultury a společenských organizací **výnos** ze dne 6. dubna 1988 čj. 6 627/88-V/3 **o doplnění výnosu** ze dne 27. prosince 1978 čj. 25 055/78-Va/3, **kterým se vydává rezortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie**, ve znění výnosu ze dne 1. července 1985 čj. 10133/85-V/3.

Výnos se vztahuje na pracovníky Supraphonu a Gramofonových závodů Loděnice.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. května 1988. Do uvedeného předpisu lze nahlédnout na ministerstvu kultury České socialistické republiky a v Supraphonu.

Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků zdravotnictví **výnos** ze dne 13. května 1988 čj. EP-600-28.4.1988, **kterým se doplňuje výnos** ze dne 28. května 1982 čj. EP-600-26.5.1982 **o odměňování technickohospodářských pracovníků ve zdravotnických rozpočtových organizacích** (reg. v částce 18/1982 Sb.).

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. června 1988.

Do výnosu lze nahlédnout ve všech ústavech národního zdraví a na odborech zdravotnictví krajských národních výborů v ČSR, na odboru zdravotnictví NV hlavního města Prahy a na ministerstvu zdravotnictví a sociálních věcí ČSR.

**POZNÁMKY:**

**POZNÁMKY:**

**POZNÁMKY:**

### OZNÁMENÍ

SEVT Praha oznamuje rozšíření distribuční sítě Sbírky zákonů. Ve spolupráci s některými krajskými podniky Knihy ustavil patronátní prodejny pro prodej Sbírky zákonů ve vybraných spádových oblastech. Napříště mohou občané i organizace nakupovat jednotlivé částky za hotové v těchto prodejnách Knihy:

Knih, Žižkovo nám. 25, České Budějovice

Knih, Leninova 15, Teplice v Čechách

Knih, Komenského 16, Jihlava

Knih, Murzinova 122, Gottwaldov,

o prodejnách v dalších krajích se jedná.

Stávající distribuční střediska n. p. SEVT Praha:

předplatné: Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana

na objednávky: Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle

za hotové: Bruselská 2, Praha 2

Engelsova 53, Karlovy Vary

Česká 14, Brno

ŠEVT Bratislava oznamuje rozšíření distribuční sítě Sbírky zákonů na Slovensku.

Na základě dohody s n. p. Slovenská kniha bude prodej Sbírky zákonů napříště zabezpečován — mimo prodej ve vlastních distribučních střediscích n. p. ŠEVT Bratislava — ve vybraných patronátních prodejnách Slovenské knihy:

v Trnavě, prodejna 083 140, ul. Februárového víťazstva 9,

v Nitře, prodejna 082 100, tř. V. I. Lenina 15,

v Žilině, prodejna 091 343, nám. Dukly 2,

v Banské Bystrici, prodejna 090 101, Horná 4,

v Michalovcích, prodejna 100 504, sídlíště Jih, Fučíkova ul.

V uvedených prodejnách mohou občané i organizace nakupovat jednotlivé částky Sbírky zákonů za hotové.

Stávající distribuční střediska n. p. ŠEVT Bratislava:

předplatné: Obrancov mieru 2, 815 65 Bratislava,

na objednávky: Internát Mladá garda, ul. Februárového víťazstva  
103, 831 02 Bratislava,

za hotové: Obrancov mieru 2, 815 65 Bratislava,

Šrobárova 18, 040 01 Košice,

provozovna 6, Budovateľská 51/a, 080 01 Prešov.

Výtisky Sbírky zákonů jsou každému přístupné v úředních místních (městských) národních výborů v úředních hodinách (§ 9 zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění ze dne 10. ledna 1962 o vyhlášení zákonů a jiných právních předpisů č. 4/1962 Sb.).

---

**Vydavatel:** Federální statistický úřad, Praha — **Redakce:** Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 36 86 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelské tiskopisů, n. p. (SEVT), Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41—9 — Vychází podle potřeby — **Roční předplatné činí 80,— Kčs**, vybírá se v I. čtvrtletí a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku. **Účet pro předplatné:** SPČs Praha 1, účet č. 19—706—11 — Požadavky na předplatné, na zrušení odběru a na změnu počtu odebíraných výtisků pro nadcházející ročník uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí od následujícího čtvrtletí — **Distribuce předplatitelům:** SEVT, n. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41—9, **jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v obytovém středisku SEVT, Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15; za hotové v prodejnách SEVT:** Praha 2, Bruselská 2, telefon 25 84 93 — Brno, Česká 14, telefon 265 72 — Karlovy Vary, Engelsova 53, telefon 258 95 a v prodejnách Knihy: České Budějovice, Žižkovo nám. 25, — Teplice v Čechách, Leninova 15, — Jihlava, Komenského 16, — Gottwaldov, Murzinova 122. — Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313 348 BE 55 Tisknou: Tiskárské závody, n. p., závod 2, Karlovská 6, Praha 1 - Malá Strana — Dohledací pošta Praha 07